

Deklarācija par Aigara Kalvīša vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību

Vēlētāju sniegtais pārliecinošais atbalsts TP, ZZS, LPP/LC un TB/LNNK 9.Saeimas vēlēšanās dod Latvijas apstākļiem unikālu iespēju valdībai turpināt iepriekš iesākto darbu, nodrošinot politikas pārmantojamību, stabilitāti un prognozējamību, panākot konsekventu Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes kāpumu un strauji tuvinot to Eiropas Savienības vidējam līmenim.

Vēlētāju uzticība liek valdībai strādāt ar īpašu atbildību, pārvarot tos izaicinājumus un risinot tās problēmas, kas Latvijā ir aktuālas šodien vai paredzamas tuvākajos 4 gados.

Latvijas Republikas Saeimas Tautas partijas, Zaļo un zemnieku savienības, Latvijas Pirmās partijas un Latvijas ceļa apvienības un apvienības "Tēvzemei un brīvībai"/LNNK frakcijas ir uzņēmušās politisko atbildību un vienojušās izveidot stabilu valdību četru gadu darbam.

Latvijas izaugsme, valdības darbības mērķi un pamatuzdevumi

Šī valdība strādās, lai īstenotu Latvijas izaugsmes modeli *Cilvēks pirmajā vietā* un piepildītu vidēja termiņa programmatisko dokumentu *Nacionālais attīstības plāns 2007.–2013.g.* (NAP). Mūsu mērķis – nodrošināt ikvienam Latvijas iedzīvotājam iespēju pastāvīgi un strauji paaugstināt savu un savas ģimenes dzīves kvalitāti visos tās aspektos. Latvijas iedzīvotāju zināšanas un gudrība, prasmīga valsts iedzīvotāju uzkrāto zināšanu potenciāla izmantošana un vairošana būs mūsu valsts tālākās izaugsmes pamatā.

Šī mērķa īstenošanai ir nepieciešama visu mūsu valsts iedzīvotāju ieinteresēta un saskaņota līdzdarbība. Savas valsts cilvēkus un viņu iespējas mēs uzskatām par mūsu galveno vērtību un izaugsmes resursu, bet cilvēkresursu attīstību – par primāru uzdevumu valsts tālākajai izaugsmei.

Valdības ilgtermiņa pamatuzdevumi

1. Izveidosim Latviju par konkurētspējīgu, augsti attīstītu valsti ar stabilu labklājības sabiedrību.
2. Nostiprināsim tiesiskumu, apkarosim korupciju, noziedzību un kontrabandu, ierobežosim amatpersonu patvaļu.
3. Nodrošināt atklātību valdības, valsts pārvaldes un pašvaldību darbā.
4. Attīstīsim Latvijā atklātu, demokrātisku un pilsonisku sabiedrību, kas balstīta iedzīvotāju savstarpējā saliedētībā, iecietībā un aktīvā līdzdalībā.
5. Atbalstīsim Latvijā tādu tautas dzīvesveidu, kas vērsts uz mūsu zemes bagātību saudzīgu izmantošanu un vairošanu, tradicionālu un sabiedrībā atzītu vērtību cienīšanu.

Neatliekamie uzdevumi, kas valdībai izpildāmi jau tuvākajos gados, lai nodrošinātu NAP sekmīgu īstenošanu.

1. Nodrošināsim, ka valsts pārvalde, reģioni un pašvaldības, nevalstiskais un privātais sektors darbojas kā partneri, īstenojot NAP izstrādes un sabiedriskās apspriešanas gaitā panākto principiālo vienošanos starp politiķiem, zinātniekiem un sabiedrību par valsts attīstības

galvenajiem virzieniem un neatliekamajiem risinājumiem tuvākajos 7 gados.

2. Pilnveidosim izglītības sistēmu, orientējot to uz zināšanu ekonomikas attīstības vajadzībām.
3. Izveidosim priekšnosacījumus demogrāfiskās krīzes pārvarēšanai, tai skaitā – definēt skaidru un valsts interesēm atbilstošu migrācijas un reimmigrācijas politiku.
4. Uzlabosim Latvijas tautsaimniecības konkurētspēju līdz ES augstākajam līmenim.
5. Izveidosim sabalansētu vidējā termiņa valsts budžetu un samazināsim inflāciju.
6. Palielināsim valsts enerģētisko drošību, veicinot enerģētisko neatkarību un energoefektivitāti.
7. Efektīvi izlietosim valsts budžeta un ES fondu līdzekļus, nodrošinot investīciju piesaisti, veicinot publisko un privāto investoru partnerību un palielinot to lomu tautsaimniecībā.
8. Pārvarēsim krīzi iekšlietu sistēmā, izveidosim efektīvu iekšējās drošības sistēmu.
9. Izveidosim funkcionējošu veselības aprūpes sistēmu.
10. Nodrošināsim valsts policentrisku attīstību un tai atbilstošu administratīvi-teritoriālo reformu.

Esošās demogrāfiskās krīzes un tās seku pārvarēšanu mēs uzskatām par kompleksu problēmu.

1. Izstrādāsim un īstenosim daudzpusīgu kompleksu demogrāfiskās krīzes pārvarēšanas programmu.
2. Veicināsim dzimstības pieaugumu, tai skaitā – nodrošinot kvalitatīvus bērnu aprūpes pakalpojumus un paaugstinot prestižu ģimenēm ar bērniem.
3. Būtiski uzlabosim sabiedrības veselību, tai skaitā – veicinot veselīgu dzīvesveidu.
4. Paildzināsim vidējo dzīves ilgumu, it īpaši – mazinot mirstību no nedabīgiem cēloņiem.
5. Veicināsim garāku darba mūžu, turpinot fondēto pensiju sistēmas ieviešanu, nepaplašinot priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas.
6. Nepārtraukti paaugstināsim darba ražīgumu, tai skaitā – pārejot uz augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanu un samazinot neražīgo darbu.
7. Samazināsim valsts pārvaldes sistēmā strādājošo skaitu, tai pašā laikā būtiski samazinot kadru mainību un nodrošinot valsts pārvaldē nodarbināto augstu profesionalitāti.
8. Īstenosim valsts vadāmus imigrācijas procesus, tai skaitā – izmantojot augstas kvalifikācijas speciālistu apmācību Latvijas augstskolās, lai nepieļautu nekontrolētu un nelegālu imigrāciju.

Atbalsts ģimenēm ar bērniem

1. Turpināsim veidot un īstenot ģimeni atbalstošu politiku, veicināsim ģimenisko vērtību nostiprināšanos sabiedrībā, turpināsim īstenot ilgtermiņa programmu bērna un ģimenes stāvokļa uzlabošanai.

2. Attīstīsim pakalpojumus ģimenēm un bērniem, izveidosim efektīvu to koordinācijas sistēmu, kā arī atbalstīsim bērniem un ģimenei draudzīgas infrastruktūras veidošanu pašvaldībās.
3. Nodrošināsim atbalstu ģimenēm skolas vecuma bērnu aprūpei; nodrošināsim brīvpusdienas sākumskolas/pamatskolas skolēniem un palielināsim finansējumu mācību līdzekļu iegādei skolās.
4. Sistemātiski pārskatīsim nodokļu, valsts sociālās apdrošināšanas un pabalstu sistēmu ar nolūku stiprināt ģimeņu ar bērniem labklājības līmeni, tā palielinot iespēju veidot ģimenes ar vairāk nekā diviem bērniem; paaugstināsim bērnu kopšanas pabalsta izmaksu līdz trīs gadu vecumam.
5. Veiksīm tiesiskā regulējuma pilnveidošanu, lai attīstītu darba un ģimenes dzīves apvienošanas iespējas, veicināsim dzimumu līdztiesību.
6. Samazināsim vardarbību ģimenēs, bērnu izglītības un aprūpes iestādēs; sadarbībā ar NVO un pašvaldībām attīstīsim sociālos pakalpojumus un palīdzību personām, kas cieš no vardarbības; turpināsim vecāku, bērnu un speciālistu izglītošanu par bērnu tiesībām un pienākumiem, kā arī bērnu aprūpes un drošības jautājumiem.
7. Paaugstināsim bērnu vecumu, kuriem pienākas valsts garantētie uzturlīdzekļu maksājumi, ja viens no bērna vecākiem saskaņā ar tiesas nolēmumu nenodrošina Ministru kabineta noteiktos minimālo uzturlīdzekļu maksājumus.
8. Turpināsim pilnveidot bērnu ārpusģimenes aprūpes sistēmu, attīstot audžuģimeņu tīklu; veicināsim vietējo adopciju, lai nodrošinātu bērnu tiesības augt ģimeniskā vidē; sekmēsīm bērnu namu pārveidošanu par plašāku pakalpojumu sniedzējiem.
9. Balstoties uz jaunatnes pētniecību, pilnveidosim valsts jaunatnes politiku; pamatojoties uz jaunatnes likumu, radīsim jaunatnes organizāciju finansiālā atbalsta mehānismu un attīstīsim pakalpojumus un infrastruktūru pašvaldībās atbilstoši jauniešu interesēm un vajadzībām, veicinot jauniešu iniciatīvu; nodrošināsim atbalstu speciālistiem darbam ar jaunatni.
10. Veicināsim bāriņtiesu attīstību, kā arī pilnveidosim bāriņtiesu uzraudzību un metodisko vadību nolūkā panākt profesionālu un kompetentu bērnu personisko un mantisko interešu aizsardzību.

Valsts attīstības kompleksa plānošana nodrošina ilgtspējīgas izaugsmes koordināciju un kontinuitāti, visu dzīves kvalitātes aspektu līdzsvarotu attīstību, veicamo darbību vienotību.

1. Sakārtosim valsts attīstības plānošanas sistēmu, nodrošinot valsts, reģionu un vietējā pārvaldes līmenī izstrādāto nozaru un teritoriju attīstības plānošanas dokumentu atbilstību un saskaņotību ar visas valsts attīstības mērķiem, prioritātēm un darbības virzieniem; panāksim dokumentu izstrādes īstenošanas atbildību un uzraudzības jautājumu sakārtošanu vienotā sistēmā.
2. Izstrādāsim valsts ilgtermiņa attīstības koncepciju, nodrošinot Latvijas izaugsmes modeļa īstenošanu.
3. Nodrošināsim NAP īstenošanu, balstoties uz valsts un pašvaldību iestāžu, sociālo partneru līdzdalību un atbildību par atsevišķu NAP izvirzīto mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi; nodrošināsim NAP ieviešanas vadību un uzraudzību, sabiedrības informēšanu un līdzdalību, kā arī prioritāšu ievērošanu finanšu plānošanā.
4. Sekmēsīm vides jautājumu integrāciju sektoru politikās; pilnveidosim stratēģiskā novērtējuma

procedūru ietekmei uz vidi, nodrošinot vides aspektu un principu ietveršanu plānošanas dokumentos, kā arī sabiedrības iesaistīšanu to apspriešanā un lēmumu pieņemšanā.

5. Visu stratēģisko attīstības un plānošanas dokumentu izstrādes koordinācijai izveidosim Valsts stratēģiskās attīstības centru Ministru prezidenta tiešā pakļautībā, iesaistot tajā augstas kvalifikācijas zinātniekus ar pieredzi valsts kompleksas attīstības plānošanā.

Zemes izmantošanas politika

1. Izstrādāsim zemes izmantošanas politiku kā valsts attīstības plānošanas sastāvdaļu, definējot tajā visu zemes politikas ietekmes sfērā ietilpstošo nozaru saskaņotas darbības principus; palielināsim Valsts zemes dienesta rīcībspēju un izvietosim to Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas struktūrā, nodrošinot zemes politikas izstrādi un tālāku tās īstenošanas koordinēšanu ar valsts telpisko plānošanu.

2. Izstrādāsim optimālu zemes pārvaldības modeli.

3. Ieviesīsim *vienas pieturas aģentūras* principu darījumiem ar nekustamo īpašumu, vienkāršojot procedūras pašvaldību un privātpersonu rīcībai ar nekustamo īpašumu.

4. Pilnveidosim zemes informācijas sistēmu; nodrošināsim ikvienu interesentu ar iespēju iegūt kvalitatīvu informāciju attīstības plānošanas procesiem kā valsts, tā pašvaldību līmenī, datu krātuvē ievietojot visu iespējamo informāciju par ikvienu kadastra vienību.

5. Pilnveidosim telpiskās plānošanas sistēmu, papildinot to ar teritorijas plānojumu īstenošanas mehānismu un kontroles sistēmu.

Izglītība, zināšanas un konkurētspēja kā izaugsmes pamats

Kvalitatīva, pieejama un konkurētspējīga izglītība zinošas, radošas un mērķtiecīgas personības veidošanai.

1. Izveidosim mehānismu, kas stiprinātu izglītības piedāvājuma atbilstību darba tirgus pieprasījumam, tautsaimniecības kārtējām un perspektīvām vajadzībām, kā arī valsts stratēģiskās attīstības nodrošināšanai.

2. Rūpēsimies, lai katrā izglītības pakāpē iegūtie rezultāti ir saprotami un skaidri interpretējami darba ņēmēja un darba devēja izpratnē.

3. Sadarbībā ar pašvaldībām sekmēsīm bērnodārzu celtniecību un esošo modernizāciju, nodrošinot pirmsskolas izglītības iestāžu optimālu skaitu valstī; uzlabosim bērnodārzu nodrošinājumu ar darbiniekiem, no 2007.g. pirmsskolas iestāžu pedagogu darba samaksas pieaugumu veiksīm no valsts budžeta.

4. Pilnveidosim pamatizglītības un vidējās izglītības standartus, nodrošinot to atbilstību attiecīgās vecuma grupas bērnu vajadzībām, interesēm un spējām, audzinot harmonisku un domājošu personību, nodrošinot bērniem praktiskajā dzīvē nepieciešamās zināšanas un prasmes, attīstot patriotisko audzināšanu un nodrošinot Latvijas vēstures kvalitatīvu mācīšanu, kā arī veicinot veselīgu dzīvesveidu.

5. Pastiprināsim un uzlabosim latviešu valodas apmācību mazākumtautību skolu 1.-9. klasē.

6. Panāksim izglītības satura atbilstību skolēnu interesēm un spējām, nodrošinot nepieciešamo

pamata prasmju apguvi dzīvei zināšanu sabiedrībā un veicot preventīvu darbu ar nesekmīgiem skolēniem un viņu vecākiem; īstenojam pakāpenisku pāreju uz obligātu vidējo izglītību.

7. Izstrādāsim speciālas mācību programmas bērniem ar īpašām vajadzībām, uzlabosim izglītības iestāžu materiāltehnisko nodrošinājumu un pedagogu sagatavotību, tālāk uzlabojot izglītības pieejamību.

8. Nodrošināsim neformālā izglītībā iegūto rezultātu atzīšanu (novērtēšanu), lai iedzīvotājiem paplašinātu iespējas turpināt izglītību sev piemērotā veidā, tādējādi būtiski palielināsim iedzīvotāju atgriešanos izglītības sistēmā, lai katrs varētu pilnvērtīgi konkurēt darba tirgū, iekļauties sabiedrībā un pilnveidot sevi mūža garumā.

9. Pilnveidosim karjeras attīstības un karjeras izglītības darbu, lai palielinātu un nostiprinātu vidusskolēnu interesi par dabas zinātnēm, inženierzinātnēm un informācijas un komunikāciju tehnoloģijām, regulāri izvērtējot un atjaunojot mācību saturu (tai skaitā veicinot vides izglītības iekļaušanu mācību iestāžu programmās), paaugstinot dabas un inženierzinātņu studiju programmām atvēlamo valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu līdz 50% no kopējā par valsts budžeta līdzekļiem apmācāmo studentu skaita.

10. Nodrošināsim interešu izglītības un citu aktivitāšu pieejamību, tādējādi atbalstot vecākus bērnu brīvā laika lietderīgā organizēšanā un bērnu drošības veicināšanā, kā arī sekmējot klaiņojošo bērnu skaita samazināšanos; attīstīsim bērnu un jaunatnes neformālo izglītību un brīvprātīgo darbu.

11. Veicināsim amatnieku profesionālās izglītības centra izveidi, atbalstot pašnodarbinātas personas, mazos un vidējos uzņēmumus, kā arī radot instrumentu Eiropas amatniecības vērtību popularizēšanai.

12. Modernizēsim profesionālās izglītības sistēmu ar mērķi nodrošināt tautsaimniecības izaugsmei atbilstošu izglītības programmu piedāvājumu; nostiprināsim izglītības iestāžu sadarbību ar komercsabiedrībām profesiju standartu izstrādē un prakses nodrošināšanai profesionālās izglītības programmu ietvaros.

13. Pārprofilēsim profesionālās izglītības iestādes, lai to programmu saturs atbilstu valsts un reģionu attīstības vajadzībām un darba tirgus prasībām, lai būtu vienmērīgs izglītības iestāžu izvietojums valsts teritorijā, lai izglītība būtu pieejama reģiona jauniešiem pēc iespējas tuvāk potenciālām darba vietām; nodrošināsim izglītības kvalitāti, uzlabojot materiālo bāzi profesionālās izglītības iestādēs.

14. Pieņemsim *Augstākās izglītības likumu* ar mērķi modernizēt studijas, veidot studiju programmu samēru atbilstoši darba tirgus prasībām, pilnvērtīgi iekļauties vienotā Eiropas augstākās izglītības telpā, un panākt Latvijas augstākās izglītības rezultātu kvalitāti un konkurētspēju, starptautisko atpazīstamību un iekšējās sistēmas sakārtošanu.

15. Sekmēsime augstākās izglītības un zinātniskās darbības sasaisti, intelektuālā potenciāla un infrastruktūras atjaunošanu un attīstību, atbalstot universitāšu, un jo īpaši - reģionālo augstskolu tapšanu par starptautiski konkurētspējīgiem zinātnes un tehnoloģijas attīstības centriem, ar kuriem sadarbojoties, attīstās citas valsts un privātās augstākās izglītības un zinātniskās institūcijas.

16. Nodrošināsim atbilstošu valsts budžeta finansējuma pieaugumu augstskolām maģistratūras un doktorantūras studiju ciešākai sasaistei un pēctecībai (īpaši inženiertehnisko un dabaszinātņu programmās), zinātnes attīstībai un pētnieciskās bāzes un infrastruktūras nostiprināšanai, lai

sasniegtu jauno zinātnu doktoru skaita pieaugumu līdz 250-300 ik gadu.

17. Stiprināsim izglītības atbalsta struktūru izveidi, lai skolēniem obligātās izglītības vecumā laikus novērstu mācīšanās problēmu veidošanos, lai pieaugušajiem nodrošinātu pieejamību kvalitatīvai informācijai un konsultācijām par izglītības ieguves, profesijas un karjeras iespējām.

18. Sakārtosim mūzizglītības teritoriālo pieejamību, paplašinot un pārstrukturējot formālās un neformālās izglītības ieguves iespējas, tai skaitā – pamata prasmju apgūšanas izglītības piedāvājumu pieaugušajiem, pasākumu kopumu apmācībai un konsultāciju pakalpojumiem atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām; īpašu uzmanību veltīsim sociālām grupām ar ierobežotām iespējām izglītības apgūvē viņu dzīves un darba vietās. Padarīsim bibliotēkas par mūzizglītības centriem.

19. Izglītības kvalitātes paaugstināšanai visu līmeņu un veidu izglītības procesos mērķtiecīgi pielietosim informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, instrumentus un pakalpojumus; pilnveidosim izglītības informācijas sistēmu, modernizēsime informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru.

20. Veicināsim uzņēmējdarbības ideju un iemaņu attīstības sekmēšanu jau skolās, izmantojot ideju–projektu konkursus, biznesa spēles un mācību uzņēmumu dibināšanu.

Vispārpieejami informācijas pakalpojumi

1. Panāksim, lai tradicionālās un elektroniskās bibliotēkas, kā arī tos vienojošais informācijas tīkls kļūst par būtisku informācijas saņemšanas instrumentu mācībām un darbam; padarīsim bibliotēkas arī par novadpētniecības, kultūras un uzņēmējdarbības atbalsta institūcijām, kā atvērtu sabiedrisko telpu cilvēku kontaktiem un vietējo kopienu veidošanai.

2. Nodrošināsim Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecību un strukturālo attīstību kā valsts bibliotēku tīkla centrālo mezglu un koordinatoru (tai skaitā digitālās bibliotēkas projektu), citu bibliotēku infrastruktūras renovāciju, modernizāciju un informācijas pieejamību tajās, kopumā nodrošinot reālu informācijas pieejamību ikvienam Latvijas iedzīvotājam, interaktīvu vidi sabiedrības izglītības, jaunrades, kultūras vajadzību apmierināšanai.

3. Nodrošināsim pienācīgu valsts arhīvos glabājamā dokumentārā mantojuma saglabāšanu un pieejamību; izveidosim Nacionālo arhīvu, apvienojot valsts arhīvus; aktīvi izmantojot jaunās tehnoloģijas, veidosim Vienoto valsts arhīvu informācijas sistēmu; līdz 2010. g. īstenošim savietota arhīvu, muzeju un bibliotēku elektroniskā kataloga izveidi, turpinot profesionāli izlietot ES fondu līdzekļus.

4. Pilnveidosim Nacionālā pasūtījuma sistēmu sabiedriskajām raidorganizācijām, veidojot to uz konkurences pamatiem, lai palielinātu informatīvi izglītojošo raidījumu īpatsvaru Latvijas Radio un Latvijas Televīzijā, veicinot un popularizējot izglītības dažādos aspektus un rosinot iedzīvotājus aktīvai darbībai; veicināsim kvalitatīvu kultūras un kultūrizglītojošu raidījumu īpatsvara palielināšanos.

Zinātniskā darbība, visa veida jaunrade gan tehnoloģiskajā, gan arī sociālajā un humanitārajā jomā ir būtiska izvēlētajam Latvijas attīstības modelim.

1. Sāksim īstenot ar tautsaimniecību sasaistītu, plašu zinātnisko pētījumu un inovāciju atbalsta programmu; veicināsim zinātnisko pētījumu un atbilstošā finansējuma uzsvāra pārnēsi uz lietīšķajiem pētījumiem, to rezultātu komercializāciju un inovatīvu darbību, sekmējot jauno

produktu ienākšanu tirgū.

2. Stimulēsim augstākās izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju sadarbību ar uzņēmumiem, sekmējot uzņēmumu motivāciju inovatīvai darbībai un inovatīvās kapacitātes pieaugumu, akadēmisko iestāžu uzņēmējdarbības izpratnes palielināšanu, pētniecības un tehnoloģijas attīstības atdeves radikālu palielināšanu Latvijas tautsaimniecībā.

3. Izveidosim kompetences centrus prioritārajos zinātnisko pētījumu virzienos, koncentrējot valsts attīstībai nozīmīgus pētījumus; optimizēsim zinātnisko institūciju juridisko un finansiālo statusu.

4. Ar interaktīvu ekspozīciju un komunikāciju pakalpojumu starpniecību sniegsim sabiedrībai informāciju par jaunākajiem zinātnes un tehnoloģiju sasniegumiem, raisīsim augošu interesi par zinātni un inovāciju, motivēsim jauniešus iesaistīties zinātnisko eksperimentu un novērojumu veikšanā.

5. Sekmēsīm zinātniskās pētniecības programmas Letonika ietvaru paplašināšanu un attīstību, palielinot nepieciešamo valsts finansējuma apjomu, kā arī piesaistot tam starptautisko finansējumu.

6. Atbalstīsim vides zinātnes attīstību; veicināsim inovatīvu vides tehnoloģiju izstrādi, ieviešanu un pielietošanu.

7. Nodrošināsim būtisku valsts investīciju pieaugumu zinātnē un tehnoloģiju attīstībā, sasniegsim līdz 2010. g. zinātniskās darbības finansējumu no valsts budžeta 1% apmērā no IKP, pakāpeniski novirzot pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai augstskolās līdz 60% no kopējā valsts budžeta līdzekļu apmēra zinātniskajai darbībai; panāksim, ka finansējuma piešķiršanas algoritms sekmē privātā sektora investīciju pieaugošu piesaisti, ar mērķi sasniegt 1% no IKP 2010. gadā.

8. Paaugstināsim ES fondu līdzekļu izmantošanas efektivitāti zinātnē un tehnoloģiju attīstībā, koncentrējot tos sekmīgi strādājošās augstskolās un veiksmīgākajos zinātniskajos institūtos.

Inovācija un tehnoloģiju pārnese, to īpašs atbalsts, īstenojot uz zināšanām balstītu attīstības politiku.

1. Veidosim inovatīvās darbības finansiālā atbalsta sistēmu, palielinot uz inovatīvo darbību orientēto valsts budžeta daļu zinātniskajai darbībai, to sadalot lietīšķajai pētniecībai, attīstībai un inovatīvajai darbībai, vienlaicīgi piesaistot privāto kapitālu un sasaistot ar ES līdzekļiem.

2. Sniegsim valsts atbalstu inovatīviem uzņēmumiem, valsts augstskolām un zinātniskiem institūtiem kopēju tehnoloģisko centru, biznesa inkubatoru, augsto tehnoloģiju uzņēmumu veidošanā.

3. Attīstīsim inovāciju centru un tehnoloģisko inkubatoru veidošanu Latvijā inovatīvu komercsabiedrību attīstībai, izmantojot globālo uzņēmumu pieredzi un piesaistot to investīcijas.

4. Sekmēsīm zināšanu un tehnoloģiju pārnesi, veidojot inovatīvai darbībai labvēlīgu institucionālo vidi un atbalsta pasākumus; atbalstīsim zināšanu pārneses centru veidošanu pilsētās, kur ir augstskolas (Liepājā, Ventspilī, Jelgavā, Rīgā, Valmierā, Rēzeknē, Daugavpilī), kā arī Jēkabpilī, lai vienmērīgi pārklātu valsts teritoriju un izveidosim finansēšanas pieejamības un atbalsta sistēmu tajos jauniem uzņēmumiem un produktiem, kuri orientēti uz augstu potenciālu un inovativitāti.

5. Attīstīsim starptautisko pieredzes apmaiņu augsto tehnoloģiju un zināšanu ietilpīgās jomās; veicināsim vietējās augsto tehnoloģiju industrijas ekspansiju citās valstīs.
6. Atbalstīsim videi draudzīgas degvielas un smērvielu ražošanu no Latvijā audzētām izejvielām.
7. Atbalstīsim ģeoinformācijas tehnoloģiju zinātnes, augstākās izglītības un inovāciju centra izveidi uz Ventspils Starptautiskā radioastronomijas centra bāzes.
8. Nodrošināsim Salaspils zinātniskā kodolreaktora likvidēšanu un drošu demontāžu, uz tā bāzes izveidojot nacionālo daudzfunkcionālo ciklotrona centru.
9. Veicināsim „zaļā iepirkuma” ieviešanu valsts pārvaldes institūcijās un pašvaldībās.

Radošo industriju attīstība, kultūras un uzņēmējdarbības sintēze.

1. Atbalstīsim radošās industrijas, sekmēsīm moderno tehnoloģiju izmantošanu radošo produktu izstrādē un atbalstīsim šo produktu eksportu; veidosim radošo industriju klasteri, iesaistot radošās savienības, izglītības iestādes, un saistītās nozares; sekmēsīm jaunu mācību programmu izstrādi un īstenošanu dizaina jomā.
2. Sekmēsīm tālāku nacionālā kino atdzimšanu, konsekventi palielinot mērķdotāciju filmu uzņemšanai, kā arī audiovizuālās nozares aktīvu līdzdalību ES programmā *Media 2007*.
3. Ņemot vērā jauno mediju straujo attīstību un izplatību, radīsim Jauno mediju augstākās izglītības apmācības programmu, kas spētu nodrošināt Latvijas tautsaimniecību ar augstas klases speciālistiem.
4. Turpināsim veidot sabiedrības izpratni par kultūru un jaunradi kā zināšanu ekonomikas pilnvērtīgu sastāvdaļu, papildinot tradicionālo uzskatu par kultūras patērējošo aspektu.

Finansiālā stabilitāte valstī rada priekšnoteikumus tautsaimniecības ilgtspējīgai attīstībai.

Budžeta politika

1. Īstenošim fiskālo politiku, kas vērsta uz stabilu makroekonomisko izaugsmi; nodrošināsim konsekventu virzību uz sabalansētu valsts budžeta izveidošanu, saglabājot zemu valsts parāda līmeni.
2. Sākot ar 2008.g., ieviesīsim vidēja termiņa (2-3 gadi) valsts budžeta plānošanu, nodrošinot finansējuma sasaisti ar ministriju un reģionu stratēģiskajiem plāniem un budžeta izlietojuma plānojumu teritoriālā griezumā, tādējādi panākot valsts finanšu līdzekļu racionālu un efektīvu izmantošanu policentriskai attīstībai atbilstoši valdības definētajām prioritātēm; orientēsīm valsts budžetu uz attīstības veicināšanu patēriņa apmierināšanas vietā;
3. Konsekventi nodrošināsim virzību uz Māstrihtas fiskālo kritēriju izpildi Latvijā.
4. Turpināsim pāreju uz uzkrāšanas grāmatvedības principu valsts budžeta izstrādē.
5. Turpināsim vienotas darba samaksas sistēmas ieviešanu visā publiskajā sektorā, nodrošinot konkurētspējīgu darbinieku atalgojumu un sociālās garantijas, konsekventi palielinot visās sfērās strādājošo cilvēku atalgojumu; izpildīsim noslēgtās valdībai saistošās vienošanās par algu paaugstināšanas algoritmiem un laika grafikiem skolotājiem, policistiem, mediķiem, u.c.

darbinieku kategorijām.

6. Kā Starptautiskās attīstības aģentūras dalībvalsts piedalīsies starptautiskās palīdzības projektos nabadzīgajām un jaunattīstības zemēm.

Nodokļu politika un administrācija

1. Īstenosim skaidru un saprotamu nodokļu politiku, veidosim precīzu nodokļu normatīvo bāzi, nepieļaujot dažādas normatīvo aktu traktēšanas iespējas.

2. Samazināsim kopējo nodokļu slogu, paaugstinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamos ieņēmumus un atvieglojumus par apgādībā esošu personu, vienlaikus uzlabojot nodokļu iekasēšanu; noteiksim nodokļu atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu vienādā līmenī ar paša maksātāja neapliekamo minimumu.

3. Saistībā ar valsts un pašvaldību budžetu ieņēmumu pieaugumu izskatīsim iespējas pakāpeniski samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi, vienlaikus pārdalot nodokļa ieņēmumus par labu pašvaldībām.

4. Neatbalstīsim uzņēmumu ienākuma nodokļu bāzes un likmes harmonizāciju Eiropas Savienībā.

5. Pārskatīsim iemaksu likmes sadalījumu starp darba devēju un darba ņēmēju, radot motivāciju maksāt sociālās apdrošināšanas iemaksas un stingri sekot šo maksājumu iemaksai pilnā apmērā ikviena darba ņēmēja kontā.

6. Pilnveidosim nekustamā īpašuma nodokļa un īpašuma reģistrācijas nodevas noteikšanas kārtību, lai noteiktu atšķirības starp īpašnieka pašapdzīvotiem (par dzīvesvietu deklarētiem) mājokļiem un spekulatīvo investīciju mājokļiem. Nepakļausim pašapdzīvoto mājokļu īpašniekus neprognozējamiem krasiem nodokļa apmēru lēcieniem.

7. Nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem jāietver visi apgrūtinājumi, tai skaitā tie, kas izriet no dabas un kultūras objektu saglabāšanas prasībām, tiem jābūt zināmiem vismaz gadu iepriekš un tie jāaktualizē visā valstī vienlaicīgi; nekustamā īpašuma nodoklim jāveicina īpašuma efektīva izmantošana, vienlaikus nodokļa maksājumam par mājokli jābūt taisnīgam un salīdzināmam ar viena mājsaimniecības locekļa mēneša ienākumiem.

8. Ieviesīsim samazinātu PVN likmi kurināmajam, kas iegūts no atjaunojamajiem energoresursiem.

9. Aktīvi vērsīsimies pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, īpaši kontrabandu, PVN izkrāpšanu, *aplokšņu* algām un privātpersonu ienākumu slēpšanu; šī cīņa pret nodokļu nemaksātājiem nedrīkst graut godīgu uzņēmumu konkurētspēju.

10. Lai neļautu korupcijā un citās noziedzīgās darbībās iesaistītām personām slēpt nelikumīgi iegūtus īpašumus un, lai uzlabotu nodokļu iekasēšanu, iedzīvināsim efektīvu mehānismu fizisko personu ienākumu kontrolei, pamatojoties uz iedzīvotāju ienākumu sākumdeklarācijām.

11. Nodrošināsim rezultatīvu Valsts ieņēmumu dienesta darbu ES kopējā tirgus apstākļos; stiprināsim sadarbību ar citu ES valstu nodokļu un muitas administrācijām, lai apkarotu starptautiskās PVN krāpšanas un citas nodokļu nemaksāšanas shēmas.

Finanšu sistēma un Eiropas Savienības līdzekļu apguve

1. Ar pārdomātu fiskālo un tautsaimniecības attīstības politiku nodrošināsim lata stabilitāti.
2. Sagatavosim Latvijas sekmīgu pievienošanos eirozonai.
3. Nodrošināsim efektīvu ES fondu un Eiropas Ekonomiskās zonas valstu finanšu līdzekļu plānošanu, piesaisti un izmantošanu projektu īstenošanai un izvirzīto mērķu sasniegšanai, papildus piesaistot nepieciešamos valsts budžeta finanšu resursus; pilnveidosim ES fondu projektu vadības sistēmu, vienkāršosim procedūras un institucionālo sistēmu ES fondu līdzekļu piešķiršanai un izlietošanas kontrolei.
4. Īstenosim saskaņotu ES fondu un budžeta finansējuma izmantošanu NAP realizācijai 2007.–2013.g., palielinot uzsvaru cilvēkresursu attīstībai, nodarbinātībai, uzņēmējdarbības un inovācijas atbalstam; pilnveidosim un vienkāršosim ES fondu institucionālo ieviešanas sistēmu; palielināsim aizņemšanās limitus pašvaldībām ES fondu projektu priekšfinansēšanai; izstrādāsim algoritmu valsts un pašvaldību institūciju projektu finansēšanai, kavējoties ES fondu naudas saņemšanai.
5. Nodrošināsim maksimālu caurskatāmību un kompetento iestāžu atbildību sabiedrības priekšā par izmantotiem ES fondu līdzekļiem un par veicamo projektu atbilstību valsts attīstības stratēģijai.
6. Sniegsim valsts atbalstu kvalitatīvu projektu pieteikumu sagatavošanai visos reģionos, tai skaitā īpaši atbalstāmajos novados.
7. Saskaņosim Latvijas grāmatvedības standartus ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.
8. Nodrošināsim iespēju izmantot maksājumu kartes, iekasējot valsts budžeta maksājumus un maksu par budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem.

Darbaspēka kvalifikācijas un produktivitātes pieaugums, nodarbinātība kļūst par mūsu konkurētspējas noteicošo faktoru.

1. Īstenosim regulāru darba tirgus analīzi un prognozēšanu.
2. Veiksīm darba tirgum atbilstošu iedzīvotāju, īpaši jaunatnes, motivēšanu mācīties un profesionālo orientāciju.
3. Iesaistīsim valsts institūcijas un nozaru asociācijas pasūtījumu izstrādē augstākajai un profesionālajai izglītībai, pārkvalifikācijas un bezdarbnieku profesionālās apmācības sistēmai.
4. Mainīsim uzsvarus profesionālajā izglītībā uz ekonomiski un sociāli aktīvu cilvēku un strādājošo kvalifikācijas celšanu, uz profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām, iedzīvotāju profesionālo pārkvalificēšanos, uz iespēju iegūt jaunas prasmes tiem, kuru agrākajos gados apgūtā profesija nav pieprasīta.
5. Precizēsīm darba likumdošanas aktus atbilstoši mobilā un strauji mainīgā darba tirgus prasībām, tai skaitā – tiesiski nodrošinot par uzņēmuma līdzekļiem apmācīto darbinieku tālāku strādāšanu savā uzņēmumā.
6. Sekmēsīm Latvijas iedzīvotāju uzņēmības un iniciatīvas līmeņa palielināšanu, apgūstot

uzņēmējdarbības pamatprincipus augstākās un profesionālās izglītības programmās, tālāk atvieglinot uzņēmējdarbības uzsākšanu un pastiprinot atbalstu iesācējiem, izmantojot reemigrantu iegūto pieredzi iedzīvotāju motivēšanai uzņēmējdarbībai.

7. Veicināsim iekļaušanos darba tirgū, izmantojot dažādas e-darba iespējas.

8. Izstrādāsim un ieviesīsim normatīvo regulējumu efektīvām darbībām nedeklarētās nodarbinātības samazināšanai.

9. Turpināsim un ieviesīsim jaunus aktīvus preventīvus nodarbinātības pasākumus bezdarbniekiem, darba meklētājiem un ekonomiski neaktīviem iedzīvotājiem darbības vecumā, kā arī nodrošināsim darba meklēšanas pakalpojumu kvalitāti, stiprinot Nodarbinātības valsts aģentūras kapacitāti.

Tautsaimniecības konkurētspēja, uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība ir valsts ekonomiskās izaugsmes pamatā.

Uzņēmējdarbības regulācija un vide

1. Skaidri noteiksim prioritātes un kārtību, kādā valsts atbalsta uzņēmējdarbību; veicināsim mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēju un attīstību, konsekventi īstenojot MVU attīstības programmu un pasākumus, kas vērsti uz MVU konkurētspējas nodrošināšanu un skaita palielināšanos. Nodrošināsim atbalstu amatniecības attīstībai.

2. Aktivizēsim valsts institūciju darbu, lai veicinātu Latvijas uzņēmumu preču un pakalpojumu eksportu un piesaistītu Latvijai ārvalstu investīcijas, īpaši uzsverot zināšanu ietilpīgas nozares un produktus.

3. Izstrādāsim eksporta veicināšanas programmu un īstenojam valsts stimulējošu politiku eksporta jomā eksporta apjomu palielināšanai un ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanai.

4. Ieviešot e-pārvaldi, pakāpeniski samazināsim birokrātiskos šķēršļus, pieprasot no ražotājiem dažādas izziņas, kuras elektroniskā veidā var saņemt no Uzņēmumu reģistra, Valsts zemes dienesta, pašvaldību un citām valsts informācijas sistēmām.

5. Veiksim uzņēmējdarbības veikšanas izmaksu izvērtējumu; īstenojam izmaksu minimizēšanas programmu.

6. Administratīvās procedūras, kuras izmanto lielākā daļa no uzņēmumiem, pakāpeniski ieviesīsim kā elektroniski izpildāmas.

7. Ikgadējo pasākuma plāna uzņēmējdarbības vides uzlabošanai ietvaros īstenojam pasākumus tālākai uzņēmumu reģistrācijas vienkāršošanai, darba tirgus regulācijas uzlabošanai, nekustamā īpašuma aprītes un reģistrēšanas atvieglošanai, būvprojekta saskaņošanas un būvniecības procesu, kā arī nodokļu atskaišu sistēmas vienkāršošanai.

8. Panāksim, ka gadījumos, ja noteikta atskaite ir iesniedzama vairākās valsts iestādēs, uzņēmējs to iesniedz tikai vienā valsts iestādē; ieviesīsim pasākumu programmu ar mērķi vienkāršot atskaites un to apjomu mikro uzņēmumiem, individuālajiem komersantiem, amatniekiem.

9. Attīstīsim publisko-privāto partnerību, novēršot esošos šķēršļus; atbalstīsim pilotprojektu sagatavošanu un ieviešanu partnerības plašākai piemērošanai; nodrošināsim *Koncesiju likuma*

pieņemšanu un pakārtoto tiesību aktu apstiprināšanu.

10. Veicināsim nacionālās standartizācijas sistēmas attīstību, nodrošinot nepieciešamo standartu tulkošanu latviešu valodā un adaptēšanu.

Konkurence

1. Turpināsim veidot godīgai konkurencei labvēlīgu vidi; stingri kontrolēsim monopoluzņēmumus un nepieļausim jaunu monopolu rašanos; veicināsim konkurences rašanos pašreizējās monopolnozarēs.

2. Īstenosim pastāvīgu konkurences monitoringa un uzlabošanas programmu.

3. Optimizēsim sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu; izveidosim efektīvu vienotu regulēšanas sistēmu, nostiprinot regulatora neatkarību.

4. Veicināsim tādu uzņēmējdarbības vidi, kurā pastāv spēcīga konkurence starp uzņēmumiem un līdz ar to tirgus strādā patērētāju interesēs; pilnveidosim patērētāju tiesību aizsardzības institūciju darbību un veiksimefektīvu tirgus uzraudzību un pasargāsim patērētājus no riskiem un apdraudējuma viņu dzīvībai, veselībai un personas mantai, kas varētu rasties prasībām neatbilstošu preču vai pakalpojumu izmantošanas dēļ.

5. Nodrošināsim, ka izstrādājot un ieviešot normatīvos aktus, valsts pārvaldes institūcijas izvērtē to ietekmi uz tautsaimniecības konkurētspēju un godīgu konkurenci.

6. Izglītojot, informējot un iesaistot sabiedrību, nodrošināsim tās atbalstu konkurences kultūras ieviešanai un konkurences politikas realizācijai.

7. Stimulēsim atbalsta sistēmu un finansējuma pieejamību jauniem uzņēmumiem uzņēmējdarbības uzsākšanai.

Nozaru attīstības pamatprincips – īpaši jāatbalsta tās tautsaimniecības nozares, kurās mums ir salīdzinošas priekšrocības, kuras ir starptautiski un kvalitatīvi konkurētspējīgas, un kuru attīstība stimulē valsts kopējo izaugsmi.

Ražošana un pakalpojumi

1. Īstenosim ražošanas atbalsta programmu, veicinot inovatīvu ideju realizāciju un eksportspējīgu produktu ražošanu, augsto tehnoloģiju ieviešanu un investīciju piesaisti zināšanu ietilpīgu produktu izstrādei un ražošanai.

2. Nodrošināsim rūpniecības konkurētspējas palielināšanu un augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanu, konsekventi īstenojot *Valsts investīciju programmu* un *Rūpniecības attīstības programmu*.

3. Nodrošināsim informatīvo saikni starp valdību, pašvaldībām un uzņēmējiem likumdošanas, investīciju, jauno tehnoloģiju, inovāciju un sadarbības partneru jomā.

4. Palielināsim valsts līdzdalību apmācības programmās ražotājiem kvalitātes kontroles, vides un darba aizsardzības jomās.

5. Palielināsim pētniecības lomu ražošanas attīstībā, piesaistot zinātniekus tādu pētījumu veikšanai, kas radītu konkurētspējīgus produktus ar augstu pievienoto vērtību un attīstītu

rūpniecisko ražošanu.

6. Ieviesīsim valsts atbalsta instrumentus ar mērķi pastiprināti stimulēt inovāciju un jaunu uzņēmumu veidošanos, īpaši reģionos.

7. Atbalstīsim sēklas, riska, *start-up* kapitāla fondus, kuri veic investīcijas mikro un mazajos uzņēmumos.

8. Sadarbībā ar pašvaldībām visos Latvijas reģionos izveidosim biznesa inkubatorus/konsultāciju centrus biznesa uzsācējiem un mikro/mazajiem uzņēmumiem.

9. Veicināsim inovāciju un produktu pievienotās vērtības paaugstināšanu tradicionālajās rūpniecības nozarēs (vieglā, pārtikas, u.c.), to konkurētspējas palielināšanai.

10. Atbalstīsim darba devējus savu darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanā.

11. Stiprināsim konkurētspēju, veicinot uzņēmumu sadarbību un klasteru veidošanos.

12. Veicināsim sarežģītāku, augstākas pievienotās vērtības pakalpojumu nozaru veidošanos un nostiprināšanos, tai skaitā informatīvo, finanšu un loģistikas pakalpojumu jomā, izglītības un veselības aizsardzības nozarēs.

13. Veidosim Latviju kā krustpunktu lielu starptautisku biznesa un zinātnisku kongresu, konferenču un izstāžu organizēšanā; veicināsim tūrisma nozares attīstību, pilnīgāk izmantojot Latvijas tūrisma stratēģiskos resursus, attīstot jaunus konkurētspējīgus tūrisma produktus, tai skaitā kopējus Baltijas valstīm.

Lauksaimniecība, meža nozare, zivsaimniecība

1. Tālāk aktivizēsīm līdzdalību ES kopējās lauksaimniecības politikas attīstībā, veicinot pakāpenisku atbalsta maksājumu izlīdzināšanu starp vecajām un jaunajām ES dalībvalstīm.

2. Sekmēsīm darba ražīguma paaugstināšanu, modernizējot ražošanu, atbalstot ieguldījumus lauku infrastruktūrā un ieviešot inovatīvas tehnoloģijas lauksaimniecībā, meža nozarē, zivsaimniecībā un pārtikas ražošanā un pārstrādē.

3. Izveidosim lauksaimniecības un mežsaimniecības risku vadības sistēmu (tai skaitā apdrošināšanu lauksaimniecībā un mežsaimniecībā).

4. Atbalstīsim lauku iedzīvotāju iniciatīvas veidošanos, lai veicinātu ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju iesaistīšanos uzņēmējdarbībā; sekmēsīm uzņēmējdarbības veidu dažādošanu laukos, tai skaitā bioloģisko produktu ražošanas un pārstrādes, kā arī nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības un amatniecības attīstību.

5. Ieviesīsim lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zivsaimniecībā un lauku attīstībā 2007.–2013.g. valsts un ES atbalsta sistēmu (Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Lauksaimniecības garantiju fonds un Zivsaimniecības fonds), lai garantētu konkurētspējas paaugstināšanu, lauku ekonomiskās vides dzīvotspēju kā arī zvejniecības un zivju pārstrādes tradīciju uzturēšanu.

6. Atbalstīsim meža nozares pārveidošanos no tradicionālas ražošanas nozares par tehnoloģiski augsti attīstītu nozari, kas saistīta ar citām tautsaimniecības nozarēm; veicināsim ražošanas jaudu attīstību un produktivitātes pieaugumu, veidojot priekšnoteikumus inovāciju ekonomikai, stimulējot zinātņu ietilpīgu tehnoloģiju un augstas pievienotās vērtības produktu attīstību un

ražošanu.

7. Sekmēsīm morāli novecojušu zvejas kuģu modernizāciju un to energoekonomijas uzlabošanu; veicināsim zivju apstrādes uzņēmumu tehnoloģisko modernizāciju un zivju produkcijas realizācijas iespējas vietējā un eksporta tirgū.

8. Veicināsim akvakultūru paplašināšanu, ar mērķi palielināt nodarbinātību un attīstīt saistītās tūrisma iespējas.

Būvniecība

1. Nodrošināsim vienotas būvniecības politikas izstrādi un ieviešanu, tai skaitā novēršot iesaistīto institūciju sadrumstalotību un funkcionālo pārklāšanos un izveidojot koordinētu un integrētu būvniecības pārvaldes un kontroles sistēmu.

2. Modernizēsīm Latvijas būvnormatīvu sistēmu reglamentējot minimālās prasības būvju funkcionalitātei; pilnveidosim būvniecības Nacionālo standartizācijas, kā arī pārraudzības sistēmu.

3. Samazināsim administratīvos šķēršļus būvniecībā, vienlaikus uzlabojot būvniecības kvalitātes kontroli un vides prasību ievērošanu; likvidēsīm birokrātiskos šķēršļus ēku un būvju remontdarbu veikšanai, kā arī nelikumīgi uzbūvēto būvju nojaukšanai.

4. Nodrošināsim būvniecības nozares dalībnieku pieeju būvnormatīviem, pašvaldību apbūves noteikumiem, izsniegtajām būvatļaujām.

5. Veicināsim sabiedrībai drošu, videi un cilvēka veselībai draudzīgu, energoefektīvu būvniecību, pilnveidosim normatīvo aktu sistēmu būvniecībā.

6. Īstenosim visu teritoriālo plānojumu un apbūves noteikumu publisku pieejamību internetā.

Enerģētika

1. Sekmēsīm Latvijas neatkarību no importētajiem energoresursiem, atbalstīsīm ekonomiski pamatotus vietējo un atjaunojamo energoresursu izmantošanas projektus. Veicināsim atjaunojamo energoresursu izpēti, tiesiskās vides izveidi un pilotprojektu attīstību.

2. Turpināsim liberāla energoresursu un ar to saistīto pakalpojumu tirgus izveidošanu.

3. Atbalstīsīm centralizēto siltumapgādes sistēmu rekonstrukciju, kā arī siltummezglu un citu siltumu regulējošo ierīču izbūvi un siltuma zudumu samazināšanu ēkās.

4. Sekosīm, lai energouzņēmumi ievērotu vides aizsardzības un drošības prasības, kā arī tiktu kvalitatīvi novērtēti no jauna būvējamo enerģētikas uzņēmumu ietekme uz vidi.

5. Paaugstināsim energoapgādes drošību, veicinot vienota Baltijas elektroenerģijas tirgus izveidi un tā savienošanu vienotā tīklā ar Ziemeļvalstu un Centrāleiropas tirgiem.

6. Atbalstīsīm cietā kurināmā bāzes jaudas elektrostacijas (vismaz 300 MW) projekta īstenošanu.

7. Nodrošināsim Latvijas interešu pārstāvniecību Ignalīnas atomelektrostacijas projektā.

8. Ievērojami palielināsim valsts atbalstu energoefektivitātes pasākumu ieviešanai, kā arī

biomasu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstībai. Veicināsim energoefektivitātes prasību ieviešanu enerģiju patērējošām precēm.

9. Īstenosim ES TEN-E programmā atbalstīto izpētes projektu par jaunas pazemes gāzes krātuves izveides iespējām.

10. Nodrošināsim paredzēto valsts naftas produktu rezervju izveidi.

11. Nodrošināsim Baltijas enerģijas sistēmu integrāciju Eiropas sistēmās (elektroenerģijas pārvades sistēmu savienojumus un pieslēgumu Ziemeļu gāzes vadam atkarībā no šī projekta virzības).

Multimodāla, integrēta, iedzīvotājiem pieejama un droša transporta sistēma

1. Piesaistīsim ES fondu līdzekļus un valsts līdzfinansējumu transporta infrastruktūras (īpaši dzelzceļa) objektu būvniecībai un attīstībai, izmantosim publiskās-privātās partnerības modeli; nodrošināsim, ka netiek samazināta degvielas akcīzes nodokļa proporcija, kas paredzēta transporta infrastruktūras atjaunošanai un uzturēšanai.

2. Būvēsim automaģistrāles (E22, A2, A8, u.c.), veiksīm plānošanas un projektēšanas darbus visa valsts automaģistrāļu tīkla atjaunošanai; lai nodrošinātu sabalansētu Latvijas reģionu attīstību, turpināsim vienlaikus ar galvenajiem autoceļiem sakārtot arī 1. kategorijas autoceļus, izstrādāsim un uzsāksim īstenot pašvaldību un 2. kategorijas valsts ceļu programmu.

3. Sadarbībā ar Rīgas domi uzsāksim Daugavas Ziemeļu šķērsojuma izbūvi.

4. Lai palielinātu kravu plūsmu caur ostām, aktivizēsīm VAS Latvijas dzelzceļš sadarbību ar ostu kravu termināliem un stividoru kompānijām; investēsīm līdzekļus Rīgas, Ventspils, Liepājas, kā arī mazo ostu infrastruktūras attīstībā.

5. Lai mazinātu kravas transportlīdzekļu rindas uz Latvijas un Krievijas robežas un nodrošinātu ātrāku kravu kontroli, sakārtosīm transporta infrastruktūru pie Terehovas RKP un Grebņevas RKP un veiksīm citus pasākumus, uzlabojot kravu robežšķērsošanas procedūras.

6. Lai padarītu Latviju par starptautisku biznesa un tūrisma centru, sekmēsīm pēc būtības jaunas starptautiskās lidostas Rīga celtniecību, ar mērķi kopējam apkalpoto pasažieru skaitam nākotnē sasniegt 30 miljonus, saglabājot nemainīgi augstu kvalitātes līmeni pasažieru un kravu apkalpošanā un lidojumu drošībā; palielināsim konkurenci aviācijas nozarē, piesaistot Latvijai arvien jaunas aviosabiedrības; investēsīm līdzekļus Daugavpils, Liepājas un Ventspils reģionālo lidostu attīstībā.

7. Sastrēgumu mazināšanai uz autoceļiem un tiltiem, kā arī nodrošinot videi draudzīga transporta attīstību, palielināsim dzelzceļa pārvadājumu īpatsvaru; sekmēsīm pasažieru vilcienu parka modernizāciju un atjaunošanu, turpināsim dzelzceļa staciju rekonstrukciju, nodrošinot to pieejamību arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; investēsīm dzelzceļa sliežu infrastruktūrā; veiksīm pasākumus lai mazinātu riskus, kas saistīti ar bīstamo kravu pārvadājumiem; nodrošināsim pasažieru pārvadājumiem adekvātu valsts atbalstu.

8. Lai Rīga kļūtu par nozīmīgu tūrisma punktu Baltijas jūras krastā un palielinātu regulāro prāmju līniju un kruīza prāmju skaitu, panāksīm jauna jūras pasažieru termināla būvi Rīgas ostā.

9. Paaugstināsim ceļu satiksmes drošību, īstenojot *Veronas deklarācijā* izvirzītos mērķus negadījumos bojā gājušo un ievainoto skaita samazināšanā; minimizēsīm melno punktu

daudzumu uz autoceļiem; turpināsim sabiedrības izglītošanu satiksmes drošības jautājumos, veicot plašas kampaņas.

Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT), infrastruktūras un pakalpojumu attīstība, vispārēja pieejamība publiskajiem elektronisko sakaru tīkliem un internetam

1. Nodrošināsim visiem Latvijas iedzīvotājiem un juridiskajām personām jebkurā Latvijas Republikas ģeogrāfiskajā teritorijā iespēju saņemt elektronisko sakaru pakalpojumus, tai skaitā platjoslas interneta pakalpojumus; visām valsts un pašvaldību iestādēm nodrošināsim platjoslas interneta pieslēgumu ar nepieciešamo datu pārraides ātrumu, lai varētu nodrošināt e-pārvaldes pakalpojumu pilnīgu ieviešanu.
2. Turpināsim publisko interneta pieejas punktu attīstību, īpaši bibliotēkās un izglītības iestādēs, ieskaitot plašu programmatūras klāsta un konsultantu pieejamību.
3. Īstenosim ciparu televīzijas ieviešanas projektu; nodrošināsim ciparu televīzijai nepieciešamās infrastruktūras izveidi, tai skaitā atgriezeniskās saites, pieejamību visā Latvijas teritorijā.
4. Nodrošināsim ierobežoto nacionālo resursu (radiofrekvenču spektra, numerācijas) efektīvu izmantošanu.
5. Izmantojot kopēju elektronisko sakaru tehnoloģisko platformu, izveidosim vienotu neatliekamās palīdzības, ārkārtas un krīzes situāciju vadības struktūru valstī; pilnveidosim elektronisko sakaru tīkla un informācijas drošības uzraudzības sistēmu.
6. Palielinot elektronisko pasta pakalpojumu klāstu un uzlabojot pasta pakalpojumu piegādes drošību, veicināsim modernu pasta pakalpojumu pieejamību visā valsts teritorijā.

Drošības pieaugums ikvienam

Labā pārvaldība balstās uz likuma varu un nodrošina mūsu visu tiesības, vienlaikus nodrošinot cilvēku savstarpējo cieņu, aizsargājot un veicinot sabiedrības harmoniju.

1. Modernizēsim valsts pārvaldi un stiprināsim tās rīcībspēju, padarīsim to inovatīvu visos līmeņos, attīstot vienotu un uz rezultātu vērstu valsts pārvaldi, ieviešot labas pārvaldības principus visos pārvaldes līmeņos, pārvarot nozaru barjeras un būtiski uzlabojot valsts pārvaldes sniegto pakalpojumu kvalitāti.
2. Īstenosim principu – *visur, kur pastāv aktīva un veselīga konkurence, kur vairums komersantu spēj izturēt arī ārvalstu konkurenci, tur valstij nav jāiejaucas* – kā valstiskās regulēšanas galveno principu.
3. Īpašu uzmanību pievēršīsim informācijas plūsmu akcentu maiņai valsts pārvaldē, pastiprinot horizontālo sadarbību, tuvinot publiskos pakalpojumus klientam.
4. Veiksīm birokrātisko procedūru auditu, tās ievērojami vienkāršosim un padarīsim lēmumu pieņemšanas procedūru caurskatāmāku.
5. Nodrošināsim, lai iedzīvotājiem, uzņēmējiem un nevalstiskajām organizācijām būtu iespējams tieši kontaktēt ar jebkura līmeņa valsts pārvaldes institūcijām, piedāvāt risinājumus un ietekmēt to lēmumus, novērot un izvērtēt ikvienas institūcijas darbību un efektivitāti.
6. Paaugstināsim valsts pārvaldes institūciju sniegto pakalpojumu pieejamību, izvērtējot to

izmaksas, stingri ierobežojot noteiktās nodevas un maksājumus, tos tuvinot pakalpojumu pašizmaksai.

7. Sekmēsīm tiesībsarga institūcijas darbības uzsākšanu, nodrošinot reālu palīdzību iedzīvotājiem.

8. Veiksīm pasākumus valsts tiesiskā regulējuma radītā administratīvā sloga mazināšanai un novēršanai.

9. Īstenošim mūsdienīgu, uz kompetenci balstītu cilvēkresursu politiku valsts sektorā; veidosim darba vidi, kas paaugstinātu katra darbinieka individuālo atbildību un ļautu izvērtēt darba rezultātu.

Rīcībspējīgas pašvaldības un policentriskā attīstība

1. Līdz 2009. gada pašvaldību vēlēšanām pabeigsīm pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, izveidojot attīstīties spējīgas teritorijas ar rīcībspējīgām pašvaldībām, kuras spētu nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus iedzīvotājiem.

2. Nodrošināsīm stratēģiskās plānošanas sistēmas izveidošanu visās pašvaldībās līdz 2010. gadam. Izstrādāsīm un īstenošim reģionālās attīstības atbalsta instrumentus ar mērķi sekmēt valsts ilgspējīgu, policentrisku un līdzsvarotu teritoriālo attīstību.

3. Nodrošināsīm vienmērīgu visas valsts teritorijas attīstību, papildinot esošo nozaru plānošanas sistēmu un palielinot pašvaldību lomu attiecīgo teritoriju attīstības prioritāšu izvēlē.

4. Pilnveidosīm pašvaldību finansēšanas sistēmu un pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmu; palielināsīm valsts finanšu līdzekļu atbalstu novadu infrastruktūras sakārtošanai.

5. Palielināsīm mērķdotācijas no valsts budžeta katrai no pašvaldībām (pagastiem, pilsētām), kuras apvienojušās novadā, infrastruktūras sakārtošanai un attīstībai.

6. Nodrošināsīm reģionālo attīstību veicinošas valsts investīciju programmas izveidi pašvaldībām.

7. Valsts policentriskai attīstībai sekmēsīm zināšanu centru izveidi lielākajās pilsētās, atbalstīsīm reģionālas nozīmes sabiedriskās infrastruktūras objektu izveidi; veicināsīm pilsētu – lauku sadarbības veidošanos, nodrošinot aptverošajām lauku teritorijām ekonomikas dažādošanu, pienācīgas izglītības iespējas, veselības un sociālo nodrošināšanu, kultūras un atpūtas pasākumus.

8. Izmantosīm Rīgas kā Baltijas jūras reģiona biznesa, zinātnes un kultūras metropoles ekspertīzi Latvijas konkurētspējas stiprināšanai globālā mērogā; nodrošināsīm Rīgā radītās izcilības, potenciāla un resursa tālāku pārnesi uz pārējiem Latvijas reģioniem.

E-pārvalde un e-pakalpojumi

1. Ieviešot elektroniskās pārvaldes instrumentus, uzlabosīm valsts pārvaldes rīcībspēju, optimizēsīm valsts un pašvaldību pārvaldes procesus, kā arī tiesu varas iestāžu darbību, maksimāli paplašināsīm elektronisko pakalpojumu loku un informācijas pieejamību, nodrošināsīm iedzīvotājiem efektīvu pakalpojumu sniegšanu.

2. Attīstīsīm dažādus valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanas kanālus (internets, fiksētais

un mobilais telefons, radio un TV apraide), nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi visiem iedzīvotājiem.

3. Attīstīsim valsts un pašvaldību IKT infrastruktūru un pakalpojumus, plaši izmantojot ārpakalpojumus.

4. Nodrošināsim elektronisko dokumentu pilnu apriti visās valsts, pašvaldību un tiesu varas iestādēs.

5. Krasi uzlabosim valsts un pašvaldību informācijas sistēmu datu kvalitāti (pareizību, pilnību, aktualitāti), sistēmu drošību, integrāciju un sadarbības iespējas.

6. Ieviesīsim unificētas iedzīvotāju identifikācijas kartes.

7. Veidosim valstī kopēju ģeotelpiskās informācijas infrastruktūru, nodrošinot vienotu ietvaru ģeodēziskās un kartogrāfiskās informācijas aprītei elektroniskā formā un informācijas vispārēju pielietojamību.

8. Pilnveidosim elektronisko valsts iepirkuma sistēmu, veicinot līdzekļu ekonomiju, administratīvā sloga samazināšanu un procesu caurspīdīgumu.

9. Pilnveidosim statistisko datu ieguves un apkopošanas procesus un sistēmu.

10. Izveidosim vienotu valsts arhīvu informācijas sistēmu.

11. Izveidosim e-vēlēšanu sistēmu un pielietosim to 2009.g. pašvaldību vēlēšanās.

12. Atbilstoši e-iekļaušanas principiem nodrošināsim iedzīvotāju prasmju paaugstināšanu informācijas tehnoloģiju un pakalpojumu izmantošanā savas dzīves kvalitātes celšanai.

Tiesiskuma nostiprināšanu valstī mēs redzam tiesībsargājošo institūciju pārlicinošā darbībā likumpārkāpumu novēršanā un tiesu varas kvalitatīvā izaugsmē.

1. Izstrādāsim *Sodu politikas* un *Sodu izpildes koncepcijas*. Pieņemsim grozījumus likumos, lai nodrošinātu iedarbīgus un sabiedrības atbalstu guvušus sodus

2. Izstrādāsim un pieņemsim jaunu *Tiesu iekārtas likumu* un *Prokuratūras likumu*, nostiprinot neatkarīgu tiesu spriešanu un tiesisko uzraudzību, sekmējot iedarbīgu kriminālprocesu un cilvēka tiesību aizsardzību.

3. Veicināsim tiesiskās domas izaugsmi valstī, attīstot tiesas spriedumu argumentācijas izpēti un analīzi; uzlabosim tiesību jaunrades procesa plānošanu un koordināciju starp Tieslietu ministriju un citām valsts pārvaldes institūcijām, kā arī tiesu varas institūcijām.

4. Panāksim tiesas lietu savlaicīgu izskatīšanu samērīgos un likumā noteiktos termiņos, saīsinot pirmstiesas izmeklēšanas periodu, tālāk sašaurinot iespējas novilcināt un atlikt lietu izskatīšanu civillietās; samazināsim pirmstiesas apcietinājumā esošo cilvēku skaitu, plašāk izmantojot ar brīvības atņemšanu nesaistītus drošības līdzekļus; turpināsim palielināt tiesas darba atklātību un caurskatāmību, nodrošinot visu tiesas nolēmumu publisku pieejamību internetā.

5. Pārskatīsim valsts krimināltiesisko politiku, tai skaitā – narkotiku izplatīšanu pielīdzinot sevišķi smagiem noziedzīgiem nodarījumiem un kvalificējot nelegālo alkohola tirdzniecību kā kriminālnoziedzumu; uzlabosim kriminālprocesu, novēršot cilvēka tiesību pārkāpumus un vardarbību, samazinot nelietderīgo darbību skaitu, izskaužot birokrātiju un korupciju

tiesībsargājošajās iestādēs.

6. Nodrošināsim vispārēju tiesu pieejamību, ieviešot valsts apmaksātas juridiskās palīdzības sistēmu un pakāpeniski palielinot atlīdzības apmēru.
7. Stiprināsim tiesu pašpārvaldi, to administrēšanas sistēmu un tiesu varas neatkarību.
8. Uzlabosim tiesu ekspertīzes kvalitāti, panākot tās atbilstību starptautiskajiem standartiem.
9. Attīstīsim un pilnveidosim administratīvo tiesu sistēmu; pilnveidosim Administratīvā procesa likumu, nodrošinot iedzīvotājiem pilnvērtīgas iespējas aizstāvēt savas tiesības tiesiskajās attiecībās ar publisko varu; nodrošināsim administratīvo tiesu pieejamību visos reģionos.
10. Uzlabosim šķīrējtiesu darbu, pilnveidojot tiesību aktus un nosakot stingras prasības šķīrējtiesu tiesnešiem.
11. Izveidosim mūsdienīgu administratīvo sodu sistēmu.
12. Pilnveidosim tiesu izpildītāju institūtu, panākot neizbēgamu tiesu nolēmumu izpildi un tiesu izpildītāju pieejamību visā valstī.
13. Nodrošināsim notāru pieejamību, sabalansējot notāru skaitu ar iedzīvotāju skaitu un ekonomisko aktivitāti valsts reģionos.
14. Ieviesīsim uz objektīviem kritērijiem balstītu tiesnešu kvalifikācijas novērtēšanu visas karjeras laikā; veicināsim tiesnešu paaudžu maiņu, ieviešot tiesnešu izdienas pensijas.
15. Pilnveidosim cietumu sistēmu visas sabiedrības interesēs, īstenojot cietumu renovācijas programmu, pilnveidojot cietumu darbinieku profesionalitāti, būtiski uzlabojot ieslodzīto veselības aprūpi, radot darba un mācību iespējas ieslodzītajiem; veidosim speciālas programmas darbam ar nepilngadīgajiem notiesātajiem, paplašināsim viņu iespējas tikties ar ģimenes locekļiem, nodrošināsim valsts valodas lietošanu ieslodzījumu vietu pārvaldes sistēmā.
16. Veicināsim ieslodzīto darbu, pie vienādiem piedāvājumiem paredzot atsevišķas prioritātes iepirkumu sfērā.
17. Attīstīsim Valsts probācijas dienesta darbu, sekmējot sabiedrības drošību un noziedzības novēršanu valstī; īpašu uzmanību veltīsim nepilngadīgo personu tiesību aizsardzībai, nodrošināsim viņiem izglītības iespējas.
18. Nodrošināsim kārtību naturalizācijas procesā, izskaužot korupciju un iespēju iegūt pilsonību krāpnieciskā ceļā.
19. Paplašināsim valsts un pašvaldību institūciju iespējas novērst un apkarot valsts valodas lietošanas noteikumu pārkāpumus.
20. Ieviesīsim vienotu un augstu iedzīvotāju apkalpošanas kvalitāti zemesgrāmatu nodaļās visā valstī, tai skaitā e-pakalpojumus.
21. Vienkāršosim administratīvās procedūras Uzņēmumu reģistrā un citos reģistros, garantējot sabiedrībai pieejamību kvalitatīvai informācijai, samazinot termiņus un maksu par pakalpojumiem.

22. Ieviesīsim jaunu maksātspējas likumu, kas veicinās parādnieka maksātspējas atjaunošanu, kā arī efektīvu un tiesisku maksātspējas administratoru darbību.
23. Novērsīsim tiesībsargājošo iestāžu politizāciju, un sekmēsīm to profesionālu darbību tikai sabiedrības interesēs.
24. Minimizēsīm korupcijas iespējas tiesu sistēmā; pilnveidosīm tiesnešu disciplinārās atbildības sistēmu, veicinot tiesnešu pašattīršanās procesu;
25. Nodrošināsīm *Korupcijas novēršanas programmas* un rīcības plāna izpildi.
26. Pilnveidosīm politisko partiju finansēšanas modeli un tā izpildes pārraudzību.
27. Turpināsīm pilnveidot fizisko personu datu aizsardzības sistēmu, nodrošināsīm ģenētiska rakstura informācijas konfidencialitāti.

Iekšējās drošības sistēmas pamatuzdevums – garantēt ikvienam drošību mājās, darbā, ceļā un sabiedriskās vietās.

Sabiedriskā kārtība un civilā aizsardzība

1. Pārveidosīm Iekšlietu ministrijas dienestus no tikai represīvām iestādēm arī par servisa sniedzējām institūcijām, kas kalpo sabiedrībai; dienestu darbības pamatā liksīm profesionalitāti, labu izglītību, godīgumu un vēlmi kalpot sabiedrībai; pārmaiņu procesā ievērosīm atklātību un sabiedrības līdzdalību, atgūstot un iemantojot sabiedrības uzticību.
2. Turpināsīm koncentrēt spēkus organizētās noziedzības, smago noziegumu (tai skaitā slepkavību, bruņotu laupīšanu) un ekonomisko noziegumu apkarošanā.
3. Izstrādāsīm grozījumus Krimināllikumā un administratīvo sodu sistēmā, lai varētu efektīvāk cīnīties pret narkotisko, psihotropo un citu atkarību izraisošo vielu izplatību, kā arī iedarbīgi apkarot organizēto noziedzību, narkotisko vielu apriti, cilvēku tirdzniecību un nelikumīgi iegūto finanšu līdzekļu legalizāciju.
4. Uzlabosīm sabiedrisko kārtību un drošību, īpašu uzmanību pievēršot ielu noziedzībai un ceļu satiksmes drošībai, būtiski palielinot mobilās patrulēšanas apjomu.
5. Ciešāk sadarbojoties ar pašvaldībām un sabiedriskām organizācijām, pastiprināsīm cīņu pret narkotiku izplatīšanu, vērsīsimies pret personām, kuras atsakās uzrādīt narkotiku iegūšanas avotus, kā arī ierosināsīm īpašumu atsavināšanu, kas tiek izmantoti narkotiku un nelegālā alkohola izplatīšanai.
6. Nepilngadīgo noziedzības samazināšanai palielināsīm Valsts policijas nepilngadīgo lietu inspektoru lomu, ciešāk sadarbojoties ar mācību iestādēm, pašvaldībām un sabiedriskā labuma organizācijām.
7. Pilnveidosīm Ceļu policijas darbu, ieviešot tehniskos līdzekļus satiksmes noteikumu ievērošanas kontrolei; izvērtēsīm municipālās policijas funkciju paplašināšanu satiksmes organizēšanā, tādejādi palielinot policijas darbinieku klātbūtni satiksmē; veidosīm Ceļu policiju par pilnvērtīgu satiksmes drošības organizēšanas dalībnieku, paplašināsīm policijas darbinieku tiesības piedalīties satiksmes drošības jautājumu koordinēšanā saistībā ar ceļu izbūvi, rekonstrukciju un uzturēšanu; veiksīm preventīvos pasākumus, izglītojot sabiedrību par

iespējamiem apdraudējumiem ceļu satiksmē un to novēršanu.

8. Pilnveidosim glābšanas dienestu darbu, optimizēsime Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts Meža dienesta funkcijas, lai sniegtu kvalitatīvāku un operatīvāku palīdzību cilvēkiem ugunsgrēkos, nelaimes gadījumos un tehnogēnās katastrofās; īpašu uzmanību pievēršēsim materiāltehniskās bāzes uzlabošanai, normatīvo aktu izstrādei (īpašuma dedzināšana un izpostīšana), būvnormatīviem (jaunbūvju augstums un aprīkojums) un prasībām privāto institūciju un personu nodrošinājumam (īpašuma apdrošināšana un ierīču lietošana).

9. Izstrādāsim un īstenošime pasākumus, lai uzlabotu satiksmes drošību ūdenstransportā.

10. Pilnveidosime valsts civilās aizsardzības sistēmu, nodrošinot Krīzes vadības padomes sekretariāta koordinējošo darbību, iesaistot valsts, sabiedriskās un privātās institūcijas un personas, sekmējot saskaņotu un efektīvu visu līmeņu sadarbību, sakārtojot un pilnveidojot materiāli tehnisko bāzi atbilstoši mūsdienu prasībām un iespējamajiem apdraudējuma riskiem; izstrādāsim un ieviešēsim speciālu apmācības programmu iedzīvotājiem civilās aizsardzības jautājumos.

Robežapsardze un ārējā sadarbība

1. Nodrošināsim Šengenas līguma prasību izpildi, pabeidzot ES ārējās robežas un robežapsardzības objektu rekonstrukciju un tehnisko aprīkošanu, kā arī jaunu robežkontroles punktu būvniecību nepieciešamības gadījumā.

2. Izpildēsim Latvijas starptautisko līgumu saistības, paaugstinot iekšlietu sistēmas dienestu profesionalitātes un materiāltehniskā nodrošinājuma un izaugsmi, veicot iekšlietu iestāžu un tajās strādājošo darbinieku darba optimizāciju atbilstoši ES un Šengenas līguma prasībām.

3. Nodrošināsim dienestu sekmīgu sadarbību ar Eiropu un citām ES iekšējās drošības struktūrām, it īpaši – organizētas noziedzības tīklu, narkotiku tranzīta, cilvēku tirdzniecības un nelegālās ieroču tirdzniecības apkarošanas jomā.

4. Preventīvi vērsēties pret starptautiskā terorisma iespējamajiem draudiem, nostiprināsim un attīstēsim Krīzes vadības padomes darbību, sekmējot saskaņotu sadarbību starp iesaistītajām institūcijām; nostiprināsim starptautiskiem standartiem atbilstošu četru līmeņu apdraudējuma novēršanas sistēmu, pastiprinot valsts, pašvaldību un privāto objektu (lidostas, elektrostacijas, gāzes krātuves u.c.) aizsardzību no iespējamajiem terorisma apdraudējumiem.

5. Sadarbojoties ar citu valstu tiesībsargājošajām institūcijām, kā arī piedaloties starptautiskajās operācijās nodrošināsim profesionālu apmācību terorisma draudu novēršanā un nelegālās migrācijas apkarošanā; uzlabosime nepieciešamo materiāltehnisko nodrošinājumu.

Iekšējās drošības dienesti un sabiedrība

1. Īstenošime pasākumus prasību paaugstināšanai pret iekšlietu dienestos strādājošajiem, dienestu darba rezultātu uzlabošanai un sniegto pakalpojumu pieejamībai ikvienam.

2. Novēršēsim Valsts policijas un citu iekšlietu iestāžu rīcībā esošo līdzekļu izmantošanu personas patvaļīgai ietekmēšanai; izveidosime neatkarīgu un iedarbīgu iekšlietu iestāžu kontroles sistēmu.

3. Sekmēsim iekšlietu sistēmas iestāžu darbinieku profesionalitātes izaugsmi, vienlaicīgi un

secīgi uzlabojot kvalitatīvu profesionālu apmācību un materiāltehnisko apgādi.

4. Nodrošināsim tiesībsargājošo iestāžu speciālistu izglītošanu par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem un nepieciešamo rīcību ģimenes konfliktsituācijās.

5. Lai panāktu pieaugošu policijas prestižu sabiedrībā un spējīgu darbinieku pieplūdumu policijas iestādēs, nodrošināsim pilnu apmācības cikla ieviešanu – policijas skola- koledža- akadēmija; nodrošināsim visiem policistiem sistemātisku kvalifikācijas pilnveidošanu (izmaiņas tiesību aktos, valsts valodas un svešvalodu mācība, saskarsmes kultūra) un psihologa palīdzību; izmantosim valsts pasūtījumu valsts augstskolās iekšlietu jomas speciālistu sagatavošanā un profesionālo problēmu pētniecībā.

6. Pilnveidosim iekšlietu sistēmu, vienkāršojot iestāžu padotību un nodrošinot funkciju izpildei nepieciešamo darbinieku skaitu; veidosim caurredzamu lēmumu pieņemšanas, apstrīdēšanas un izpildes kontroles kārtību.

7. Veicot iekšlietu iestāžu optimizāciju, nodrošināsim, lai uzlabotos strādājošo darba apstākļi un vide; izstrādāsim un īstenosim jaunu ēku būvniecības un esošo rekonstrukcijas programmu visos reģionos.

8. Pilnveidosim valsts un pašvaldību policiju sadarbību likumības un kārtības nodrošināšanā.

Latvijas ārpolitikas pamatuzdevumi ir Latvijas starptautiskās ietekmes palielināšana, ekonomisko interešu aizstāvēšana un drošības stiprināšana.

Dinamiska Latvija vienotā Eiropas Savienībā

1. Lai pilnvērtīgi izmantotu ES dalībvalsts dotās iespējas, pilnveidosim valsts administrāciju un cilvēkresursus, uzlabosim Latvijas pārstāvību ES institūcijās un stiprināsim ES lietu koordināciju valstī.

2. Atbalstīsim tādu ES turpmāko attīstību, kas veicinās Latvijas līdztiesību un ietekmes pieaugumu; turpināsim aktīvu līdzdalību un efektīvu nacionālo interešu pārstāvniecību ES procesos, tai skaitā jauno ES politiku un iniciatīvu veidošanā un īstenošanā atbilstoši Latvijas nacionālajām interesēm – dzīves kvalitātes pieaugums iedzīvotājiem un ekonomikas konkurētspējas paaugstināšana; izveidosim ES tiesību aktu ieviešanas datorizētu kontroles sistēmu.

3. Turpināsim iestāties par efektīvas un vienotas ES ārējās un drošības politikas veidošanu un īstenošanu, par ES kā aktīvu pasaules politikas veidotāju, par ES un ASV stratēģisko partnerību gan globālos, gan reģionālos jautājumos.

4. Veiksim ES ārējās robežas nostiprināšanu un nodrošināsim tās pilnvērtīgu funkcionēšanu, uzsverot dalībvalstu solidāro atbildību par ES ārējo robežu; panāksim pievienošanos Šengenas līguma zonai.

5. Stiprināsim Latvijas enerģētisko drošību, piedaloties vienotas ES enerģētikas politikas veidošanā.

6. Rūpēsimies, lai ES likumdošana radītu pēc iespējas izdevīgākus noteikumus Latvijas ekonomiskajai izaugsmei, lai Latvija uz izdevīgākiem noteikumiem varētu izmantot ES fondu līdzekļus.

7. Turpināsim stingri iestāties par Latvijas uzņēmēju interesēm citās ES dalībvalstīs, veicinot brīvas preču, darbaspēka, kapitāla un pakalpojumu kustības īstenošanos visā Eiropas Savienībā.
8. Izmantosim pilntiesīgo dalību ES, lai īstenotu Latvijas politiskās un ekonomiskās intereses attiecībās ar trešajām valstīm.
9. Turpināsim aktīvi pārstāvēt Latvijas intereses ES un Krievijas dialogā.
10. Stiprināsim paplašinātās ES lomu jaunajās kaimiņvalstīs, īpašu uzmanību veltot ES attiecībām ar Austrumeiropas valstīm – Baltkrieviju, Ukrainu, Moldovu, kā arī Gruziju.

Sadarbība Baltijas jūras reģionā

1. Lai padarītu Baltijas jūras reģionu par ilgtspējīgi dinamisku, pilnvērtīgāk izmantosim Latvijas līdzdalību reģiona sadarbības organizācijās, īpašu nozīmi pievēršot sadarbībai Baltijas valstu un reģiona ES dalībvalstu starpā pēc 6 valstu formātā 3+3, kā arī Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbībai 8 valstu formātā.
2. Stiprināsim Ziemeļeiropas ES dalībvalstu dialogu (NB6) aktuālajos ES un ārpolitiskajos jautājumos, lai aizstāvētu reģiona intereses ES.
3. Latvijas prezidentūras laikā Baltijas Ministru padomē 2007. gadā īpašu uzmanību veltīsim triju Baltijas valstu ciešākai sadarbībai enerģētikas, transporta, iekšlietu, vides un aizsardzības jomās.
4. Pildot Baltijas jūras valstu padomes prezidējošās valsts pienākumus 2007./2008. gadā, par galveno mērķi izvirzīsim reģiona konkurētspējas un ilgtspējīgas attīstības jautājumus.
5. Panāksim, ka Baltijas jūras reģiona valstis kļūst par vadošām *ES Kaimiņu politikas* austrumu virziena spēlētājām.
6. Turpināsim atbalstīt aktīvu ASV iesaisti reģionā.

Divpusējā sadarbība

1. Īstenosim aktīvu divpusējo politiku ar ES dalībvalstīm, lobējot savas intereses ES jautājumos, sevišķu uzmanību pievēršot tam jautājumu lokam, ko nosaka katra nākamā prezidējošā valsts.
2. Padziļināsim divpusējās attiecības ar valstīm, kurām piemīt liela vai pieaugoša globāla nozīme.
3. Aktīvi darbosimies ES jauno dalībvalstu izveidotajā vīzu vienlīdzības koalīcijā, lai panāktu vīzu paritāti ar ASV, Kanādu, Austrāliju, Brazīliju un citām valstīm.
4. Līdz Latvijas vēstniecību atvēršanai valstīs, kur pašlaik nav diplomātisko pārstāvniecību, turpināsim veiksmīgi uzsāktu sadarbību ar ES dalībvalstīm, pārstāvot Latvijas intereses ar šo valstu vēstniecību palīdzību.
5. Turpināsim Latvijas politisko un ekonomisko reformu pieredzes nodošanu ES jaunajām kaimiņvalstīm un NVS valstīm.
6. Veicināsim labu un konstruktīvu kaimiņattiecību veidošanos ar Krieviju; izstrādāsim juridiski korektu un politiski pieņemamu risinājumu Latvijas un Krievijas robežlīguma noslēgšanai,

ievērojot Latvijas Republikas Satversmi un tiesisko pēctecību.

7. Turpināsim līgumtiesiskās bāzes paplašināšanu un veicināsim Latvijas un Krievijas ekonomisko sadarbību, sekmēsīm Latvijas un Krievijas Starpvaldību komisijas darbu.

Ārējā ekonomiskā dimensija - patiesa ārpolitikas prioritāte

1. Turpināsim uzskatīt aktīvu ekonomisko interešu aizstāvēšanu par vienu no ārpolitikas prioritātēm.

2. Veicināsim Latvijas eksportu uz jau tradicionālajiem, kā arī jauniem tirgiem, sekmēsīm ārvalstu investīciju piesaisti Latvijas ekonomikā.

3. Veiksīm aktīvu lobija darbu, lai panāktu Latvijas uzņemšanu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (OECD); turpināsim darbu dalībnieka statusa saņemšanai Latvijai prioritārajās OECD komitejās un darba grupās.

4. Izmantojot ES dalībvalsts statusa sniegtās priekšrocības, veicināsim ekonomiskās attiecības ar valstīm ārpus Eiropas Savienības, t.sk. ar ASV, Krieviju, Ukrainu, Baltkrieviju, Ķīnu, Japānu un citām valstīm.

5. Uzskatīsim spēju pilnvērtīgi pārstāvēt Latvijas ekonomiskās intereses par vienu no pamatkritērijiem jaunas vēstniecības atvēršanai.

Valsts drošība – darbība NATO un ES, stratēģiskā partnerība ar ASV

1. Aktīvi iesaistīsimies Eiropas un pasaules drošības politikas izstrādē un īstenošanā, vērsīsimies pret jauna veida apdraudējumiem, darbojoties NATO un izstrādājot *Eiropas Drošības un aizsardzības politiku* un nepieļaujot Latvijas izolacionismu drošības politikas jautājumos;

2. Paaugstināsim Latvijas iedzīvotāju un valsts drošību, iesaistoties Eiropas Ātrās reaģēšanas spēku izveidošanā un citos militārās un civilās sadarbības projektos, ieskaitot līdzdalību Eiropas Bruņojuma aģentūras darbā.

3. Aktīvi stiprināsim NATO kā eiroatlantiskās telpas drošības pamatu, veicinot alianses efektivitāti, saliedētību un rīcībspēju; atbalstīsim NATO lomas pieaugumu drošības un stabilitātes nodrošināšanā Alianses interesēm svarīgos reģionos un valstīs; līdzdarbosimies NATO ātrās reaģēšanas spēku izveidē.

4. Turpināsim Latvijas līdzdalību starptautiskajās miera nodrošināšanas misijās NATO, ES vai ANO vadībā; veicināsim starptautisko organizāciju sadarbību un koordināciju krīžu reģionos; attīstīsim Latvijas spējas piedalīties starptautiskajās operācijās ar civilajiem ekspertiem.

5. Stiprināsim divpusējo sadarbību drošības jautājumos ar ASV, stiprināsim transatlantisko saiti un solidaritāti sabiedroto vidū.

6. Nostiprināsim Latvijas stratēģisko preču kontroles un eksporta sistēmu un sadarbosimies ar valstīm, kuras šādu sistēmu vēl tikai veido.

Diplomātiskā dienesta tālāka attīstība

1. Paplašināsim Latvijas diplomātisko pārstāvniecību tīklu, atklājot jaunas vēstniecības ES dalībvalstīs un reģionos ar strauju ekonomisko attīstību (2007.g. atvērsim diplomātiskās

pārstāvniecības Ēģiptē un Ungārijā).

2. Izvērsīsim un nostiprināsim ekonomisko un kultūras atašeju tīklu Latvijas diplomātiskajās pārstāvniecībās.

3. Paaugstināsim Latvijas ārlietu resorā strādājošo zināšanu un praktisko iemaņu līmeni, izveidosim apmācības programmas; pilnveidosim mūsdienīgam diplomātiskajam dienestam atbilstošu tehnisko bāzi.

4. Turpināsim attīstīt konsulāro sadarbību ar citām ES valstīm, paplašinot palīdzības sniegšanas iespējas, kā arī uzlabosim sniegto pakalpojumu kvalitāti.

5. Uzlabosim Latvijas Institūta pārvaldību un personāla nodrošinājumu, lai sadarbībā ar atzītiem tirgzinības profesionāļiem izstrādātu valsts zīmolveidības programmu.

6. Rūpēsimies par to, lai ārvalstīs dzīvojošo latviešu kopienām būtu iespējams uzturēt ciešu saiti ar Latviju, atbalstīsim ārvalstu latviešu izglītību, turpināsim īstenot ilgtermiņa programmu *Latvijas diaspora*.

Valsts aizsardzības līmeņa palielināšanai būtiska ir cieša sadarbība Ziemeļatlantijas alianses ietvaros.

1. Paaugstināsim valsts nacionālo drošību, sekmējot ciešu sadarbību NATO alianses ietvaros, dodot iespējami lielu ieguldījumu starptautiskā miera uzturēšanā.

2. Iesaistoties NATO darbībās, mērķtiecīgi attīstīsim augsta līmeņa specializāciju bruņoto spēku vienībās, kuras piedalās starptautiskajās militārajās operācijās.

3. Ievērojot reģionu nozīmi augošajā globalizācijas procesā, stiprināsim Baltijas valstu sadarbību militārajā jomā.

4. Nodrošināsim Latvijas valsts aizsardzības spēju konsekventu attīstību, pārejot uz pilnībā profesionāliem un kvalitatīvi apgādātiem bruņotajiem spēkiem.

5. Turpināsim novirzīt 2% no IKP valsts drošībai un aizsardzībai, veicot efektīvu aktivitāšu plānošanu un budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli.

6. Sekmēsīm Zemessardzes attīstību gan sadarbībai ar profesionālajiem militārajiem spēkiem, gan gatavībai rīkoties kritiskās situācijās, kas skar civilo sabiedrību.

7. Vispusīgi informēsīm Latvijas iedzīvotājus par armijas izaugsmi un tās aktuālajiem uzdevumiem.

8. Pilnveidosim valsts aizsardzībai nepieciešamo normatīvo bāzi personāla atlases un mācību jomā.

9. Atbalstot Jaunsardzes kustību, veicināsim jauniešu patriotisko audzināšanu un militāro zināšanu apguvi, fizisko spēju izaugsmi, lietderīgu laika pavadīšanu ārpus skolas.

10. Iesaistīsim Latvijas zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības daudzveidīgās iespējas un potenciālu aizsardzības sistēmas attīstībā.

Ilgspējīga sociālās drošības sistēma iegūst īpašu nozīmību saistībā ar demogrāfiskās situācijas

attīstības tendencēm.

1. Uzturēsim sociālās apdrošināšanas sistēmas finansiālo stabilitāti un veicināsim tās attīstību; stiprināsim valsts pensiju sistēmas kapacitāti, nodrošinot virzību uz pietiekamām pensijām.
2. Sniegsim valsts atbalstu profesionālā sociālā darba ar ģimenēm un bērniem attīstībai un ieviešanai pašvaldībās.
3. Turpināsim profesionālu sociālā darba speciālistu izglītošanu, lai nodrošinātu katrā pašvaldībā kvalitatīvu sociālo darbu ar sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem.
4. Attīstīsim sociālās palīdzības un valsts sociālo pakalpojumu sistēmu, attīstot jaunus pakalpojumu veidus, paaugstinot pakalpojumu kvalitāti, tuvinot pakalpojumus personas dzīvesvietai, modernizējot pakalpojumu iestāžu infrastruktūru.
5. Pilnveidosim un paplašināsim sociālās rehabilitācijas pakalpojumus no prettiesiskām darbībām cietušie bērniem un cilvēku tirdzniecības upuriem; uzsāksim sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu pieaugušajiem, kuriem izveidojusies atkarība no narkotiskajām, toksiskajām vai citām apreibinošām vielām.
6. Izstrādāsim *Invalīdu un personu ar draudošu invaliditāti atbalsta likumu* un *Personu konkurētspējas darba tirgū atbalsta likumu*, veicinot invalīdu sociālās aizsardzības, nodarbinātības un integrācijas efektivitāti.
7. Ieviesīsim rehabilitācijas pasākumus personām ar draudošu invaliditāti; izveidosim efektīvu sistēmu invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanai.
8. Stimulēsim darba vietu radīšanu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, palielināsim viņiem valsts pabalstus.
9. Paaugstināsim bērna invalīda kopšanas pabalstu.
10. Ieviesīsim regulāru valsts sociālo pabalstu pārskatīšanas kārtību.
11. Atbalstīsim ģimenes ar bērniem, nodrošinot regulāru valsts sociālo pabalstu apmēru paaugstināšanu, ieviešot speciālu augsta mēneša pabalstu skolas vecuma bērniem no maznodrošinātām ģimenēm (no 7 līdz 16 gadiem).
12. Optimizēsim bērna kopšanas pabalsta sistēmu, nosakot jaunu valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu vecākiem.
13. Konsekventi īstenojam *Koncepciju par minimālo darba algu* un sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāsim algoritmu minimālās darba samaksas noteikšanai pēc 2010.g.
14. Nodrošināsim Valsts darba inspekcijas efektīvu darbu, veidojot to par modernu un elastīgu darba tiesisko attiecību atbalsta sniedzēju darba devējiem un nodarbinātajiem.
15. Uzlabosim darba apstākļus uzņēmumos, īstenojot stratēģisku un preventīvu pieeju darba aizsardzības jomā, tai skaitā, samazinot letālo nelaimes gadījumu darbā skaitu un nodrošinot labāku likumdošanas ieviešanu.

Sabiedrības veselības pamatā ir veselīgs dzīves veids un savlaicīga profilakse.

Veselīgs dzīvesveids

1. Nostiprināsim sabiedrībā pozitīvu attieksmi, izpratni un atbildību par veselību un veselīgu dzīvesveidu kā vērtību; veidosim sabalansētu valsts un indivīda atbildību par veselības saglabāšanu un uzlabošanu.
2. Aktivizēsim cīņu ar slimību cēloņiem, ierobežojot ielaisto slimību izplatību, kas izraisa invaliditāti un profesionālās slimības.
3. Turpināsim īstenot pasākumus veselīgas dzīves vides nodrošināšanai, kas mazinātu kaitīgo atkarību izraisošo vielu izplatību (smēķēšana, alkoholisms, narkomānija), kā arī datoratkarības un azartspēļu atkarības ierobežošanai. Īstenosim alkohola patēriņa mazināšanas un alkoholisma ierobežošanas pasākumus.
4. Nodrošināsim profilakses, ārstniecības un rehabilitācijas pasākumus, īpaši bērniem un pusaudžiem.
5. Nodrošināsim vakcināciju atbilstoši *Imunizācijas valsts programmai*, īpaši vispārējās vakcinācijas iespējas pret infekcijas slimībām.
6. Turpināsim izstrādāt un īstenot prasības un pasākumus slimību profilaksei, īpašu uzmanību pievēršot sirds un asinsvadu slimību profilakses pasākumiem, HIV un AIDS izplatības ierobežošanai.
7. Iestāsimies par pasākumiem veselīgas pārtikas un uztura politikā, nodrošināsim kvalitatīvas un drošas pārtikas apriti atbilstoši pamatnostādņēm *Veselīgs uzturs*; nodrošināsim regulāru uzraudzību pār bērnu ēdināšanas kvalitāti bērnu izglītības un aprūpes iestādēs, kā arī veicināsim veselīga uztura lietošanu skolās.
8. Sabiedrības garīgās veselības uzlabošanai, attīstīsim psiholoģiskās, psihoterapeitiskās un psihiatriskās palīdzības dienestus, orientējoties uz problēmu cēloņiem (stress, darba nestabilitāte, kaitīgi ieradumi, slikti sadzīves apstākļi u.c.); izstrādāsim un apstiprināsim *Garīgās veselības attīstības pamatnostādnes*.
9. Stiprināsim sadarbību ar sabiedrību, daudz plašāk iesaistot profesionālās asociācijas un NVO diskusijās, sabiedrības informēšanā un profilakses pasākumos.

Fiziskās aktivitātes un sports

1. Radīsim apstākļus veselās, fiziski un garīgi attīstītas personības veidošanai, īstenojot *Nacionālo sporta attīstības programmu*, uzsverot bērnu un jauniešu sporta un tautas sporta problēmas, sporta bāžu jautājumu, augstu sasniegumu sporta un sporta zinātnes attīstību; nodrošināsim finansējuma ikgadēju pieaugumu valstiski svarīgām sporta programmām un pasākumiem.
2. Attīstīsim tautas sportu, nodrošināsim, lai katrs bērns un jauniešs varētu nodarboties ar sportu, nosakot valsts atbildību par bērnu un jauniešu fizisko sagatavotību, sekmējot reģionālo atbalsta centru izveidi un darbību jauno un talantīgo sportistu mācību un treniņu nodrošināšanai netālu no dzīvesvietām, nodrošinot visa veida resursu piesaisti, īpaši paplašinot publiskās-privātās partnerības iniciatīvas.

3. Nodrošināsim, lai invalīdi varētu nodarboties ar sportu atbilstoši viņu vēlmēm un spējām iesaistīties pielāgotās sporta aktivitātēs.
4. Atbalstīsim sporta bāzu, it īpaši komplekso sporta centru izveidošanu pie visa veida izglītības iestādēm, lai ar sportu un fiziskām aktivitātēm savu dzīvesvietu tuvumā varētu nodarboties ikviens sabiedrības loceklis, t.sk. bērni, jaunieši, aktīvie sportisti, sporta veterāni un invalīdi.
5. Pilnveidosim valsts sporta pārvaldīšanas struktūru un funkcijas; palielināsim nevalstisko organizāciju lomu valsts sporta politikas veidošanā un realizēšanā, paredzot valstiski nozīmīgu funkciju deleģēšanu sporta organizācijām; tālāk attīstīsim sporta izglītības un sporta speciālistu sagatavošanas sistēmu.
6. Atjaunosim speciālo budžeta finansējumu augstu sasniegumu sportam no azartspēļu un loteriju nodokļa un nodevām, kā arī no akcīzes tabakai un alkoholam; izveidosim Sporta spēļu fondu.
7. Nodrošināsim efektīvu un koordinētu sporta politikas izstrādi un īstenošanu; pieņemsim grozījumus *Izglītības likumā*, nosakot, ka valsts finansē profesionālās ievirzes izglītības programmas, kuras īsteno kā pašvaldību dibinātās izglītības iestādes, tā arī privātpersonu dibinātās izglītības iestādes un sporta klubi.

Veselības aprūpe

1. Realizējot programmu par *Cilvēkresursu attīstību veselības aprūpē 2006. – 2015.g.*, nodrošināsim veselības aprūpes nozari ar labi izglītotiem profesionāļiem, īpašu uzmanību pievēršot viņu līdzsvarotam reģionālajam izvietojumam.
2. Krasi uzlabosim informācijas pieejamību sabiedrībai par valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas iespējām.
3. Attīstīsim veselības aprūpes pakalpojumus, mazinot atšķirības medicīnas pakalpojumu saņemšanā, lai kvalitatīvs medicīnas pakalpojums (neatliekamā un plānveida palīdzība, slimību agrīna diagnostika, adekvāta ārstēšana un rehabilitācija u.c.) un iespēju robežās brīva ārsta izvēle tiktu garantēti katram valsts iedzīvotājam, neatkarīgi no dzīvesvietas.
4. Īpašu uzmanību pievēršīsim primārās veselības aprūpes un neatliekamās medicīniskās palīdzības kvalitātes attīstībai un pakalpojuma saņemšanas pilnveidošanai; uzlabosim ārstu speciālistu pieejamību, mazinot rindas.
5. Īstenojot pamatnostādnes *E-veselība Latvijā*, sekmēsīsim e-veselības risinājumu ieviešanu, veicinot modernu informācijas tehnoloģiju ienākšanu ģimenes ārstu praksēs, aptiekās un slimnīcās, nodrošinot iedzīvotājam un ārstiem konsultācijas, iespēju operatīvi iegūt informāciju par veselību, iespējamajiem draudiem veselībai, diagnozi un iespējamo ārstēšanu, ieviešot elektroniskās slimības vēstures un nosūtījumus; veidosim vienotu bērnu traumu reģistru.
6. Veiksīsim infrastruktūras uzlabošanu un personāla apmācību slimnīcās, kas sniedz dzemdību palīdzību, lai nodrošinātu uz bērna un ģimenes vajadzībām orientētu, kvalitatīvu pakalpojumu saņemšanu un ģimenei draudzīgu attieksmi; veiksīsim pasākumus bērnu un mātes mirstības samazināšanai, nodrošinot kvalitatīvu grūtniecības aprūpi, dzemdību un pēcdzemdību palīdzību sievietēm, kā arī augsta līmeņa jaundzimušo veselības aprūpi.
7. Nodrošināsim savlaicīgu ārstēšanu (tai skaitā ķirurģisko) sirds un asinsvadu saslimšanas un

ļaudabīgo audzēju gadījumos.

8. Veicināsim klīnisko vadlīniju izstrādi, sevišķi vecu cilvēku aprūpē, hroniski slimu cilvēku aprūpē, paliatīvā aprūpē un invalīdu aprūpē.

9. Turpināsim neatliekamās palīdzības dienestu un publiskā slimnīcu tīkla tālāku optimizāciju un modernizāciju, lai izveidotu augsti specializētu, kvalitatīvu, savstarpēji koordinētu un izmaksās efektīvu neatliekamās, primārā, sekundārā un terciārā līmeņa veselības aprūpes un medicīniskās rehabilitācijas sistēmu.

10. Nostiprināsim spēcīgas reģionālās slimnīcas, veidosim tās par prestižām izglītības un zinātnes bāzēm; uzstādīsim modernas ārstniecības un diagnostikas iekārtas.

11. Turpināsim lokālo slimnīcu ēku remontu un renovāciju, ar mērķi tās izmantot lokālajai neatliekamajai, ambulatorajai un sociālai aprūpei.

Farmācija

1. Turpināsim vispārējas zāļu pieejamības uzlabošanu; palielināsim valsts izdevumu īpatsvaru, kompensējot medikamentus pacientiem ar smagām un hroniskām slimībām.

2. Iekļausim kompensējamo zāļu sarakstā jaunas diagnožu grupas un zāles, lai nodrošinātu to plašāku pieejamību.

3. Pilnveidosim recepšu aprites noteikumus; uzsāksim elektronisko recepšu ieviešanu.

4. Stiprināsim izmaksu efektivitātes kontroli zāļu iepirkšanā slimnīcu vajadzībām.

Kultūra un valoda kā tautas un cilvēka identitātes veidotāja.

1. Rūpēsimies par kultūras mantojuma (tai skaitā lauku teritorijas kultūras mantojuma) apsaimniekošanas pilnveidi, uzturot un atbalstot izcilas nacionālās kultūras vērtības atbilstoši visaugstākajiem kritērijiem.

2. Stimulēsim moderno multimediju tehnoloģiju izmantošanu kultūras mantojuma iekļaušanai mūsdienu aprītē, kolekciju un krājumu izpratnes veicināšanai Latvijas un ārvalstu sabiedrībā un popularizēšanai globālajā kultūras telpā.

3. Izstrādāsim un īstenojam sabalansētu risinājumu kultūras pieminekļu sakārtošanas un atjaunošanas investīciju veicināšanai un privātā kapitāla piesaistei; īstenojam programmu *Mantojums 2018*, līdz Latvijas valsts simtgadei atjaunojot valsts nekustamos īpašumus ar kultūras funkciju; ar ES līdzekļu palīdzību īpašu atbalstu sniegsim reģionāliem kultūras centriem, kuri saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu.

4. Atbalstīsim Valsts kultūras pieminekļu fonda nodibināšanu, sekmējot publiskās-privātās partnerības projektus kultūras pieminekļu atjaunošanai un saglabāšanai.

5. Izveidosim Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma reģistru un saglabāsim Latvijas novadu tradīciju daudzveidību un savdabību; veiksime kultūras/tautas namu akreditāciju.

6. Aktīvizēsime sadarbību ar Rīgas Doma, Rīgas vēsturiskā centra aizsardzībai un attīstībai; nodrošināsim nepieciešamos līdzekļus Doma baznīcas atjaunošanas darbu uzsākšanai un Brāļu kapu kā vēstures pieminekļa, patriotiskas piemiņas vietas un valsts protokola sastāvdaļas

sakopšanu.

7. Veicināsim Latvijas kultūrvēsturisko dievnamu atjaunošanu un nodrošināsim Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētku rīkošanu Aglonas Bazilikā.

8. Apzināsim ārvalstu arhīvos un citās iestādēs nonākušās Latvijai nozīmīgās kultūras vērtības un panāksim to maksimālu atgriešanu Latvijā vai padarīsim tās pieejamas kopējā kultūras aprītē; turpināsim arhīvu programmu *Raduraksti*.

9. Turpināsim īpaši atbalstīt tās kultūras institūcijas, kas parādījušas izcilus radošus sasniegumus, pakāpeniski nodrošinot adekvātu finansējumu nacionālas nozīmes kultūras iestādēm; vienlaikus atbalstīsim modernas, kvalitatīvas un alternatīvas kultūrvides veidošanos; veidosim mūsdienu kultūras procesu plānošanas un monitoringa sistēmu, turpināsim attīstīt un pilnveidot Latvijas digitālo kultūras karti.

10. Nodrošināsim sekmīgu Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi 2008. gadā, tajā skaitā Mežaparka Lielās estrādes atjaunošanu sadarbībā ar Rīgas Domi.

11. Nodrošināsim minimālo kultūras pakalpojumu klāstu visā valstī, izlīdzinot reģionālās atšķirības un nevienlīdzību kultūras pakalpojumu pieejamībā; atbalstīsim amatiermākslas kustību un profesionālo kolektīvu veidošanos Latvijas reģionos.

12. Turpināsim būt garants Valsts Kultūrkapitāla fonda neatkarībai no politiskās varas un nodrošināsim tā finansējuma ikgadēju pieaugumu par 10%.

13. Sekmēsime arhitektūras kvalitātes paaugstināšanu, pieņemsime *Arhitektūras kvalitātes likumu*; īpaši atbalstīsim koka arhitektūras unikālā mantojuma atjaunošanu visā Latvijā.

14. Veidosime Latviju par Baltijas jūras reģiona kultūras centru; atbalstīsim *Jauno trīs brāļu* un piecu koncertzāļu būvi Latvijā, tai skaitā Liepājas koncertzāles celtniecību pabeidzot 2009.g.; rūpēsime par nacionālas nozīmes muzikālo kolektīvu profesionālā snieguma uzlabošanu; veidosime Laikmetīgās mākslas muzeja mākslas darbu kolekciju.

15. Sekmēsime dažādo Latvijas sabiedrības etnisko, reliģisko, sociālo grupu starpkultūru dialogu, to savstarpēju saprašanu un pilnveidošanu, tādējādi bagātinoties un aktīvāk un atbildīgāk iesaistoties Latvijas kultūras dzīves norisēs; paplašināsim kultūras resursu izmantošanas iespējas mazākumtautībām, sekmējot mazākumtautību iniciatīvu.

16. Turpināsim atbalstīt okupācijas seku novēršanu un upuru piemiņas godināšanu; uzcelsime padomju okupācijas upuru pieminekli, kā arī atbalstīsim vēsturiskos jautājumus skaidrojošu filmu uzņemšanu; īstenošime Latvijas Okupācijas muzeja *Nākotnes nama* projektu.

17. Sekmēsime latviešu valodas kā Latvijas valsts valodas un ES oficiālās valodas saglabāšanu, attīstīšanu un funkcionālo pilnveidošanu; gādāsim par pilna apjoma *Latviešu valodas vārdnīcas* izstrādāšanu.

18. Strikti nodalīsim valsts valodas politikas izstrādi un īstenošanu; funkcionāli koncentrēsime valodas politikas īstenošanu, nostiprināsim Valsts valodas inspekcijas kapacitāti un rīcībspēju.

19. Atbalstīsim latviešu literatūras klasikas un mūsdienu izcilāko paraugu tulkošanu pasaules lielajās un mūsu reģionā nozīmīgajās valodās; atbalstīsim Latvijas un ārvalstu literātu darbu un kontaktus Ventspils Starptautiskajā rakstnieku un tulkotāju mājā.

20. Nodrošināsim kultūras ciešāku klātbūtni skolā, pastiprinot kultūras labvēlīgo ietekmi uz bērnu un jauniešu vērtību sistēmas veidošanos un radošo spēju atraisīšanos; sastādīsim izcilāko latviešu literatūras, mākslas, mūzikas un kino darbu kopu, kas jāpārzina vidējo izglītību ieguvušam cilvēkam; atjaunosim obligātu mūzikas mācību vispārīzglītojošās skolās, veicināsim kordziedāšanas tradīciju nostiprināšanu un attīstīšanu skolā.

21. Veidosim mūsdienīgu, dinamisku profesionālās kultūrizglītības sistēmu.

Pilsoniska un saliedēta sabiedrība balstās uz ilgtspējības principa un kopīgām vērtībām.

1. Darbaspēka aizplūšanas, iedzīvotāju sociālās atstumtības, neiecietības, dezintegrācijas draudu minimizēšanai izstrādāsim, aktualizēsim un īstenojam jaunu sabiedrības integrācijas politikas dokumentu – *Sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādnes 2007.–2010.g.*

2. Lai īstenotu integrācijas politikas mērķi – veidot sabiedrību, kurā katram cilvēkam un sociālajai grupai ir līdzvērtīgas iespējas līdzdarboties sabiedrības procesos un atraisīt savu potenciālu – uzlabosim valsts politikas koordināciju integrācijas jomā, nododot ĪUMSIL pārraudzībā Sabiedrības integrācijas fondu.

Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana

1. Paaugstināsim Latvijas pilsonības prestižu, pilnveidosim naturalizācijas procesu, veicinot lojalitāti Latvijas valstij un valsts valodas prasmes palielināšanu..

2. Atbalstīsim pilsoniskās sabiedrības veidošanos valstī; palielināsim sabiedrības uzticību valsts varai; veicināsim cilvēku iesaistīšanos sabiedrības un valsts dzīvē, atbalstot biedrību, nodibinājumu un citu pilsoniskās sabiedrības institūciju veidošanos un darbību, to līdzdalību politikas plānošanas un īstenošanas procesā pašvaldību, valsts pārvaldes un ES institūcijās.

3. Attīstīsim vidi ilgtspējīgai, uz rezultātu orientētai nevalstisko organizāciju darbībai, veicinot daudzveidīgu finansējuma avotu un veidu pieejamību; sekmēsime valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu pilsoniskās sabiedrības institūcijām.

4. Veicināsim valsts un pašvaldību sadarbību, tai skaitā, izdarot grozījumus likumos, kas ierobežo pašvaldību iespējas atbalstīt nevalstiskās organizācijas, un veicinot vietējo sabiedrības integrācijas programmu izstrādi.

5. Veicināsim ziedošanas kultūras tradīciju nostiprināšanos Latvijā.

6. Veicināsim latviešu valodas mērķtiecīgu nostiprināšanu visās sabiedrības dzīves jomās un tās attīstību kā Latvijas iedzīvotāju savstarpējās saskarsmes valodu, nodrošinot latviešu valodas apguves iespējas mazākumtautību pārstāvjiem, tajā skaitā pirmsskolas un pamatizglītības mācību iestādēs.

7. Veicināsim sociālam riskam pakļauto iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā, politiskajā un ekonomiskajā dzīvē.

8. Īstenojam *Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību* paredzētās saistības un etnopolitikas principus, pilnveidosime likumdošanu etnopolitikas jomā.

9. Stiprināsim atbalstu mazākumtautību nevalstisko organizāciju darbam un veicināsim mazākumtautību valodu un kultūru saglabāšanu un attīstību.

10. Veicināsim mazākumtautību nevalstisko organizāciju un kopienu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, stiprinot un attīstot Latvijas likumdošanā esošos līdzdalības un konsultatīvos mehānismus.

11. Mazināsim informācijas telpu nošķirtību kā Latvijā, tā starp Latviju un starptautisko sabiedrību, pamatojoties uz kopīgām vērtībām un savstarpēju cieņu.

12. Nacionālā pasūtījuma ietvaros stiprināsim elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu mazākumtautību valodās un kultūras dialoga jomā, īpašu uzmanību veltīsim informatīvajiem raidījumiem par mazākumtautību kultūru un tradīcijām latviešu auditorijai, kā arī par Latvijas vēsturi, latviešu kultūru un tradīcijām mazākumtautību auditorijai.

13. Veicināsim latviešu un mazākumtautību kultūru savstarpēju bagātināšanos.

14. Nodrošināsim valstisku atbalstu lībiešiem – Latvijas otrai pamattautai, veicinot lībiešu valodas, kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un iesaisti laikmetīgās kultūras un tautsaimniecības aprītē Valsts ilgtermiņa programmas *Lībieši Latvijā* ietvaros.

15. Izstrādāsim un īstenošim *Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.–2010.g.*, nodrošinot dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu.

Ar iedzīvotāju ārējo migrāciju saistīto risku mazināšana

1. Stiprināsim ārzemēs dzīvojošo latviešu un Latvijas iedzīvotāju piederības sajūtu etniskajai dzimtenei un saistību ar Latviju.

2. Veicināsim informācijas pieejamību par notikumiem Latvijā.

3. Atbalstīsim ārzemēs dzīvojošo tautiešu aktivitātes etniskās, lingvistiskās, kultūras identitātes un reliģiskās piederības saglabāšanai un attīstīšanai.

4. Nostiprināsim *Tautiešu mēneša praksi* kā forumu sistemātiskai sadarbībai.

5. Veicināsim ārzemēs dzīvojošo latviešu un Latvijas iedzīvotāju atgriešanos un reintegrēšanos Latvijas sabiedrībā, izskatīsim dubultpilsonības institūta atjaunošanas aspektus un iespējas.

Iecietības veicināšana sabiedrībā

1. Nodrošināsim ilgtermiņu valsts politiku iecietības veicināšanai.

2. Pilnveidosim Latvijas likumdošanu saskaņā ar Latvijas starptautiskajām saistībām pretdiskriminācijas un vienādo iespēju politikā.

3. Apzināsim riskus un izstrādāsim valsts politiku legālo imigrantu un bēgļu integrācijas jomā.

4. Nodrošināsim tādu politiku, kas veicinātu dažādu sociālo, etnisko, reliģisko un citu grupu iekļaušanu sabiedrībā, respektējot Latvijai tradicionālas vērtības.

5. Sadarbosimies ar reliģiskajām organizācijām un kopienām, stiprināsim savstarpējo informatīvo un integrējošo saikni.

Mājoklis, daudzveidīgs mājokļu piedāvājums koptā un ērtā vidē.

1. Stimulēsim energoefektivitātes projektu realizāciju daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, lai uzlabotu dzīves apstākļus un minimizētu apsaimniekošanas izmaksas; īstenojam daudzdzīvokļu māju renovācijas un energoefektivitātes uzlabošanas valsts atbalsta programmu, vienlaikus palielinot kopīpašnieku ieinteresētību un atbildību.
2. Veicināsim dzīvojamo ēku, kuras ir kultūrvēsturiski pieminekļi, atjaunošanu, ieviešot nodokļu atvieglojumus, valsts un pašvaldības subsīdijas šo namu sakārtošanai.
3. Veicināsim līdzsvarota īres tirgus veidošanos, ar valsts un pašvaldību atbalstu stimulējot īres namu un sociālo māju būvniecību, vienlaikus izvēršot publisko-privāto partnerību.
4. Izveidosim visaptverošu valsts un pašvaldības atbalsta mehānismu mājokļa sektorā, sadalot pienākumus un atbildību starp valsti, pašvaldību un indivīdu; atbalstīsim mājokļa iegādi ģimenēm ar bērniem.
5. Kopā ar pašvaldībām risināsim denacionalizēto namu īrnieku problēmas.
6. Nodrošināsim apkārtējās vides pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
7. Izstrādāsim un īstenojam dzīvojamo ēku pārvaldīšanas politiku, veidojot sektorā godīgai konkurencei labvēlīgu vidi.

Saprātīgi izmantota un saglabāta dabas vide, saimnieciskās darbības sabalansēšana ar dabas aizsardzības prasībām.

1. Veicināsim sabiedrības līdzdalību vides aizsardzībā un saglabāšanā; īstenojam sabiedrības izglītošanas un informēšanas pasākumus un veicināsim aktuālas vides informācijas sagatavošanu populārā formā un tās izplatīšanu; nodrošināsim plašu sabiedrības līdzdalību vides problēmu risināšanā.
2. Palielināsim Latvijas Vides aizsardzības fonda finansējumu par vismaz 10% gadā.

Bioloģiskā daudzveidība

1. Uz sāksim kompensāciju maksājumus zemes īpašniekiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī pilnveidosim kompensāciju mehānismu, paredzot iespēju zemes maiņas vietā izvēlēties naudas maksājumu vai zemes atpirkšanu.
2. Ierakstīsim zemes grāmatā valsts īpašumā esošās zemes īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.
3. Palielināsim un nostiprināsim dabas aizsardzības sistēmas pārvaldes rīcībspēju, izveidojot struktūrvienības reģionos.
4. Veicināsim labvēlīgas aizsardzības statusa nodrošināšanu īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem.
5. Turpināsim sadarbību ar pašvaldībām un uzlabosim zemes īpašnieku informēšanu par aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu un aizsardzību, kā arī par iespējām finanšu resursu piesaistei.
6. Veidosim Dabas muzeju par vides izglītības un pētniecības centru.

7. Modernizēsīm un pilnveidosīm Nacionālo botānisko dārzu, lai izveidotu to mūsdienīgu un sabiedrībai pieejamu.

8. Nodrošināsim Nacionālā zooloģiskā dārza attīstību.

Dabas un enerģētisko resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana

1. Īstenošim iespējamo klimata pārmaiņu samazināšanas politiku, koordinēsīm pasākumus, lai nodrošinātu pielāgošanos klimata pārmaiņām; izveidosim sistēmu Latvijas valsts dalībai starptautiskajā siltumnīcefekta gāzu emisiju tirdzniecībā.

2. Veicināsim atjaunojamo energoresursu konkurētspējas palielināšanu attiecībā pret fosiliem energoresursiem; atbalstīsīm lauksaimnieciskas un mežsaimnieciskas izcelsmes izejvielu audzēšanu atjaunojamās enerģijas ražošanai.

3. Novērsīsīm Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu un virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu nelikumīgu apbūvi; veicināsim minēto aizsargjoslu iezīmēšanu visu līmeņu plānojumos un zemes īpašnieku informēšanu par tajās noteiktajiem saimnieciskās darbības ierobežojumiem un videi draudzīgas saimniekošanas veidiem.

4. Izstrādāsim upju baseinu apsaimniekošanas plānus, iesaistot sabiedrību to apspriešanā, izveidosim mehānismu šo plānu īstenošanai.

5. Veicināsim un piedalīsīmies pasākumu īstenošanā dabisko plūdu draudu novēršanai apdzīvotajām vietām, kā arī pēc Pļaviņu HES izbūves radušos plūdu draudu novēršanai.

6. Turpināsim ūdenssaimniecības infrastruktūras sakārtošanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, nodrošināsim dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem.

7. Pilnveidosim normatīvos aktus, lai nodrošinātu zemes dzīļu resursu aizsardzību un ilgtspējīgu izmantošanu.

8. Atbalstīsīm pasākumus lauku teritorijas dabas vērtību, pievilcīgas ainavas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, kā arī dabas vides ilgtspējīgu izmantošanu iedzīvotāju atpūtai, sekmēsīm ekotūrismu.

9. Veicināsim zvejā un makšķerēšanā izmantojamo Latvijas zivju resursu stāvokļa stabilizāciju un uzlabošanu, ceļotājzivju sugu dzīvotņu atjaunošanu.

10. Līdzsvarosīm meža ekoloģisko, ekonomisko un sociāli-kultūrvēsturisko vērtību izmantošanu; paplašināsim meža daudzvērtību apsaimniekošanu, palielinot mežu vērtību.

Piesārņojuma mazināšana

1. Pilnveidosim vides kvalitātes normatīvus, veicināsim to ieviešanu; veidosim vienotu vides monitoringa un informācijas sistēmu, savietojamu ar ES un starptautiskajām informācijas sistēmām.

2. Pilnveidosim normatīvos aktus un institucionālo sistēmu, lai pastiprinātu atbildību par jūras vides piesārņošanu un samazinātu šāda piesārņojuma risku.

3. Uzlabosim vides aizsardzības kontroles institūciju darbību, nostiprinot to administratīvo

kapacitāti.

4. Veiksim nozīmīgāko vēsturiski piesārņoto vietu sanāciju un revitalizāciju, lai novērstu piesārņojuma tālāku izplatību un veicinātu racionālu teritorijas izmantošanu un ilgtspējīgu attīstību.

5. Nodrošināsim rūpniecisko avāriju risku izvērtēšanu, sadarbībā ar pašvaldībām, komersantiem un valsts iestādēm veicināsim šo risku samazināšanu un vides un cilvēku drošības palielināšanu.

6. Stiprināsim ķīmisko vielu, kā nopietna vides un sabiedrības riska faktora, pārvaldību; veicināsim stratēģiskas pieejas īstenošanu starptautiskajai ķīmisko vielu pārvaldībai.

7. Nodrošināsim valsti ar daudzfunkcionālu kuģi zvejas un vides kontrolei, piesārņojuma novēršanai, vides monitoringa un izpētes veikšanai Baltijas jūrā.

Atkritumu apsaimniekošana

1. Pilnveidosim normatīvo aktu bāzi atkritumu apsaimniekošanas jomā un uzlabosim tās piemērošanu atkritumu apsaimniekošanas problēmjaudājumu risināšanā; veicināsim depožīta sistēmas ieviešanu atsevišķu veidu atkritumu apsaimniekošanai.

2. Modernizēsim Baldones radioaktīvo atkritumu glabātavu; nodrošināsim lietotās kodoldegvielas izvešanu no Latvijas.

3. Turpināsim attīstīt atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību.

4. Īstenosim valsts atbalstu komersantiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai, nodrošinot atkritumu apglabāšanas apjomu samazināšanos.

2006.gada 7.novembrī

Tautas partija:

_____ /Aigars Kalvītis/

_____ /Atis Slakteris/

_____ /Uldis Sesks/

Zaļo un Zemnieku savienība:

_____ /Augusts Brigmanis/

_____ /Aivars Lembergs/

_____ /Indulis Emsis/

Latvijas Pirmā partija un partija „Latvijas ceļš”:

_____ /Ainārs Šlesers/

_____ /Ivars Godmanis/

_____ /Vitālijs Aizbalts/

Apvienība „Tēvzemei un brīvībai”/LNNK:

_____ /Māris Grīnblats/

_____ /Jurijs Strods/